

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2011. november 30.*

A T-208/06. sz. ügyben,

a **Quinn Barlo Ltd** (székhelye: Cavan [Írország]),

a **Quinn Plastics NV** (székhelye: Geel [Belgium]),

a **Quinn Plastics GmbH** (székhelye: Mainz [Németország]),

(képviselek őket: W. Blau, F. Wijckmans és F. Tuytschaever ügyvédek)

felpereseknek

az **Európai Bizottság** (képviselek kezdetben: Bottka V. és S. Noë, később: Bottka V. és N. Khan, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: angol.

az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/F/38.645 „metakrilátok”-ügy) 2006. május 31-én hozott C (2006) 2098 végleges bizottsági határozat 1. és 2. cikke felpereseket érintő részének megsemmisítése iránti kérelme, valamint másodlagosan e határozat 2. cikkének megsemmisítése iránti kérelem annyiban, amennyiben az bíróságot szab ki a felperesekkel szemben, illetve harmadlagosan e bíróság összegének csökkentése iránti kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (harmadik tanács),

tagjai: Czúcz O. elnök, I. Labucka (előadó) és D. Gratsias bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. május 10-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

- ¹ Az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban 2006. május 31-én hozott C (2006) 2098 végleges bizottsági határozatban (COMP/F/38.645 „metakrilátok”-ügy) (a továbbiakban: megtámadott határozat) az

Európai Közösségek Bizottsága többek között megállapította, hogy néhány vállalkozás megsértette az EK 81. cikket és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkét azzal, hogy 1997. január 23. és 2002. szeptember 12. között különböző időszakokban versenyellenes megállapodások és összehangolt magatartások összességében vett részt a metakrilátok ágazatában az EGT egész területén (a megtámadott határozat 1. cikke).

- 2 A megtámadott határozat szerint egységes és folyamatos jogsértés történt, amely a következő három polimetilmetakrilát termékre (a továbbiakban: PMMA) terjedt ki: a fröccsöntőkeverékek, lemezek és szaniterek. A megtámadott határozatból kiderül, hogy e három PMMA-termék mind fizikailag, mind pedig kémiaiilag eltér egymástól, és azoknak különböző a felhasználása is, azonban azok a közös nyersanyagbevétel, a metilmetakrilát (a továbbiakban: MMA) miatt egy és ugyanazon homogén termékcsoporthoz tekinthetők (a megtámadott határozat (4)–(8) preambulumbekézése).
- 3 A megtámadott határozat alapján a szóban forgó jogsértés a következőkből állt: árakra vonatkozó tárgyalások, valamint ármegállapodások megkötése, végrehajtása és felügyelete áremelések vagy legalábbis a fennálló árszint stabilizálása révén; kiegészítő szolgáltatási költségek fogyasztókra való áthárításának vizsgálata; kereskedelmi szempontból fontos és bizalmas piaci és/vagy a vállalkozásokra vonatkozó információk cseréje, valamint rendszeres találkozókra való részvétel és egyéb, a jogsértést megkönnyítő kapcsolatok fenntartása (a megtámadott határozat 1. cikke és (1)–(3) preambulumbekézése).
- 4 A megtámadott határozat címzettje volt a Degussa AG, a Röhm GmbH & Co. KG és a Para-Chemie GmbH (a továbbiakban együtt: Degussa), a Total SA, az Elf Aquitaine SA, az Arkema SA (korábban Atofina SA), az Altuglas International SA és az Altumax Europe SAS (a továbbiakban együtt: Atofina), a Lucite International Ltd és a Lucite

International UK Ltd (a továbbiakban együtt: Lucite), az ICI plc, valamint a felperesek, a Quinn Barlo Ltd, a Quinn Plastics NV és a Quinn Plastics GmbH.

- 5 A felperesek a Quinn Group Ltd. ír konglomerátum tagjai, amely 2004. május 7-én, az érintett jogsértés időszakát követően megszerezte a Barlo-csoport élén lévő anyavállalat (Barlo Group plc, amelyet ezt követően Barlo Group Ltd-vé neveztek át) törzstőkéjének egészét (a megtámadott határozat (299) preambulumbekendése). A felperesek a Barlo-csoport három korábbi társasága (a továbbiakban együtt: Barlo) tevékenységeinek egyesítésével jöttek létre 2005 januárjában a Quinn-csoporton belül.
- a Quinn Plastics GmbH a Barlo Plastics GmbH jogutódja. A megtámadott határozat szerint a Barlo Plastics GmbH részt vett a metakrilátok ágazatában megállapított, összejátszásra irányuló magatartásokban (a megtámadott határozat (297) preambulumbekendése);
 - a Quinn Plastics NV a Barlo Plastics NV jogutódja. Utóbbi a Barlo Plastics GmbH anyavállalataként közvetve annak tőkéje 100%-ával rendelkezett (a megtámadott határozat (38), (43) és (301) preambulumbekendése);
 - a Quinn Barlo a Barlo Group Ltd. jogutódja. Ez a korábbi Barlo-csoport anyavállalata, amely közvetlenül vagy közvetve a korábbi Barlo társaságok tőkéjének 100%-ával rendelkezik (a megtámadott határozat (300) és (301) preambulumbekendése).
- 6 Mindhárom felperes címzettje a megtámadott határozatnak, mivel a Bizottság úgy vélte, hogy a Quinn Barlo és a Quinn Plastics NV felelős a Quinn Plastics GmbH (korábban: Barlo Plastics GmbH) magatartásaiért a jogsértés ideje alatt (a megtámadott határozat (301) és (304) preambulumbekendése és 1. cikke).

- 7 A megtámadott határozat elfogadásához vezető vizsgálat azt követően indult meg, hogy a Degussa a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló 2002. február 19-i bizottsági közlemény (HL C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.; a továbbiakban: engedékenységi közlemény) alapján 2002. december 20-án mentesség iránti kérelmet nyújtott be.
- 8 A Bizottság 2003. március 25-én és 26-án helyszíni vizsgálatokat folytatott az Atofina, a Barlo, a Degussa és a Lucite helyiségeiben (a megtámadott határozat (59) preambulumbekzdése). E helyszíni vizsgálatokat követően az Atofina és a Lucite 2003. április 3-án, illetve július 11-én az engedékenységi közlemény alapján mentesség, illetve a bírság összegének csökkentése iránti kérelmet nyújtott be (a megtámadott határozat (60) és (66) preambulumbekzdése). 2004. október 18-án az ICI az engedékenységi közlemény alapján a bírság összegének csökkentése iránti kérelmet nyújtott be (a megtámadott határozat (83) preambulumbekzdése). A Barlo nem nyújtott be az említett közleményen alapuló kérelmet.
- 9 2003. április 9. és 2004. július 29. között a Bizottság több alkalommal is tájékoztatás-kérést intézett a Barlóhoz, a[z EK 81.] és a[z EK 82.] cikk végrehajtásáról szóló első, 1962. február 6-i 17. tanácsi rendelet (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 11. cikke, majd az [EK 81.] és [EK 82.] cikkben meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 18. cikke alapján (a megtámadott határozat (62)–(79) preambulumbekzdése).
- 10 2005. augusztus 17-én a Bizottság az MMA-val, valamint a PMMA-fröccsöntőkeverékekkel, PMMA-lemezekkel és PMMA-szaniterekkel kapcsolatos, egységes és folyamatos jogsértéssel összefüggésben kifogásközlést fogadott el, amelynek címzettjei között szerepelnek a felperesek és a Quinn Plastics, SA is (a megtámadott határozat (85) preambulumbekzdése).

- 11 2005. december 15-én és 16-án meghallgatást tartottak.
- 12 A vállalkozások által a kifogásközlésre adott válaszukban, valamint a meghallgatáson előadott elemek fényében a Bizottság úgy döntött, hogy az alábbiak szerint nem emel kifogást:
- a jogsértés MMA-t érintő ágával kapcsolatosan valamennyi, a kifogásközlés címzettjei közt szereplő társasággal szemben felhozott kifogások esetében;
 - a felperesekkel és a Quinn Plastics, SA-val szemben a PMMA-fröccsöntőkeverékekkel kapcsolatban felhozott kifogások esetében;
 - a Quinn Plastics, SA-val szemben a PMMA-lemezekkel kapcsolatban felhozott kifogások esetében (a megtámadott határozat (93) preambulumbekézése).
- 13 A Bizottság 2006. május 31-án elfogadta a megtámadott határozatot. A felperesek tekintetében a Bizottság megállapította, hogy azok 1998. április 30. és 2000. augusztus 21. között részt vettek a fenti 1–3. pontban foglalt versenyellenes megállapodásokban és összehangolt magatartásokban (a megtámadott határozat 1. cikkének l)–n) pontja), és 9 millió euró bírságot szabott ki velük szemben, amelynek megfizetésére egyetemlegesen kötelezettek (a megtámadott határozat 2. cikkének e) pontja).
- 14 A bírság összegének kiszámítását illetően a Bizottság elsőként a jogsértés súlyát vizsgálta meg, és először is megállapította, hogy a jogsértés természetére, és azon tényre tekintettel, hogy a jogsértés az EGT egész területére kiterjedt, a 17. rendelet

15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.; a továbbiakban: iránymutatás) értelmében vett különösen súlyos jogsértésről van szó (a megtámadott határozat (319)–(331) preambulumbekendése).

15 Ezt követően megállapította, hogy a különösen súlyos jogsértések kategóriájában lehetőség van arra, hogy a vállalkozások eltérő bánásmódban részesüljenek, figyelembe véve a jogsértőknek azt a tényleges gazdasági képességét, hogy a versenyben jelentős kárt okozzanak. E tekintetben megállapította, hogy a jelen ügyben az érintett vállalkozások „a kartellel érintett PMMA termékek értékesítéséből befolyó forgalmuk súlya alapján [három] kategóriába sorol[hatók]”. A Bizottság kimondta, hogy a Barlot a 2000. évi, az EGT-n belül a PMMA-lemezekből származó 66,37 millió euró forgalmára tekintettel a harmadik kategóriába kell sorolni.

16 Egyébiránt az eltérő bánásmóddal kapcsolatban a Bizottság a felperesek vonatkozásában kiszámított bírság kiindulási összegét a következő indokolás alapján 25%-kal csökkentette (a megtámadott határozat (335) preambulumbekendése):

„[A] Bizottság figyelembe veszi azon tényt, hogy nem egyértelmű, hogy a Barlo részt vett-e, vagy sem, a PMMA-fröccsöntőkeverékeket és a PMMA-szanitereket érintő összejátszásra irányuló kapcsolatokban. Következésképpen úgy tűnik, hogy a Barlo nem tudott, vagy nem szükségszerűen tudhatott a versenyellenes megállapodások átfogó tervéről [...]”

17 E megfontolások alapján a Bizottság a felperesekkel szemben kiszabandó bírság kiindulási összegét 15 millió euróban állapította meg (a megtámadott határozat (336) preambulumbekendése).

- 18 Másodszor a Bizottság megvizsgálta a jogsértés időtartamát, és megállapította, hogy a kiindulási összeget 20%-kal növelni kell (a részvétel minden teljes éve után 10%-kal), tekintettel arra, hogy a felperesek két év három hónapon keresztül vettek részt a jogsértésben (a megtámadott határozat (351)–(353) preambulumbekendése). Ennek megfelelően a felperesekkel szemben kiszabott bírság alapösszegét 18 millió euróban állapította meg (a megtámadott határozat (354) preambulumbekendése).
- 19 Harmadszor a Bizottság megvizsgálta a súlyosító és enyhítő körülményeket. A felperesekkel szemben semmilyen súlyosító körülmény fennállását nem állapította meg. Az enyhítő körülmények tekintetében a Bizottság elfogadta a felperesek azon érvét, amely szerint csak passzív és csekély szerepet játszottak a jogsértésben, következésképpen a bírság összegét 50%-kal csökkentette (a megtámadott határozat (372)–(374) preambulumbekendése).
- 20 A Bizottság elutasította a felperesek által előadott egyéb enyhítő körülményeket (a megtámadott határozat (375)–(396) preambulumbekendése), tehát a bírság összegét 9 millió euróban állapította meg (a megtámadott határozat (397) preambulumbekendése). Tekintettel arra, hogy a felperesek nem részesültek az engedékenységi közlemény alkalmazásában, ez a velük szemben kiszabott bírság végső összege.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 21 A felperesek a Törvényszék Hivatalához 2006. augusztus 8-án benyújtott keresetlevélükkel előterjesztették a jelen keresetet.
- 22 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a harmadik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.

- 23 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (harmadik tanács) úgy határozott, hogy megnyitja a szóbeli szakaszt, és pervezető intézkedések keretében bizonyos kérdések megválaszolására és dokumentumok benyújtására hívta fel a Bizottságot. A Bizottság e felhívásnak a megszabott határidőn belül eleget tett.
- 24 A Törvényszék a 2011. május 10-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előterjesztéseit és a feltett kérdésekre adott válaszait. Egyébiránt a Bizottság kiegészítő dokumentumokat is benyújtott az előző pontban foglalt felhívásra válaszul, amelyeket csatoltak az ügy irataihoz. Mivel a felperesek előadták, hogy a tárgyalás során állást foglalhattak e dokumentumokkal kapcsolatban, a szóbeli szakasz ezt követően lezárult.
- 25 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:
- elsődlegesen semmisítse meg a megtámadott határozat 1. és 2. cikkét annyiban, amennyiben azok őket érintik;
 - másodlagosan semmisítse meg a megtámadott határozat 2. cikkét a rájuk vonatkozó részében;
 - harmadlagosan semmisítse meg a megtámadott határozat 2. cikkét annyiban, amennyiben az velük szemben 9 millió euró bírságot szab ki, és csökkentse a bírság összegét a jelen kereset alátámasztására előadott érvekre tekintettel;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

- 26 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;

 - a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 27 Keresetük alátámasztására a felperesek két jogalapra hivatkoznak. Az első jogalap az EK 81. cikk megsértésén alapul. A második jogalap az 1/2003 rendelet 23. cikke (3) bekezdésének, az iránymutatásnak és az arányosság elvének a megsértésén alapul.

Az EK 81. cikk megsértésére alapított, első jogalapról

- 28 Az első jogalap keretében a felperesek lényegében előadják, hogy a Bizottság nem bizonyította megfelelően, hogy a Barlo magatartása megvalósította az EK 81. cikk megsértését. Ez a jogalap lényegében három részből áll. Az első jogalap első részében a felperesek vitatják a Bizottság értékelését azzal az öt találkozóval kapcsolatban, amelyeken a megtámadott határozat őket érintő része alapul, és kifogásolják, hogy a Bizottság nem vette figyelembe, hogy más kapcsolatokban vagy információcserében nem vettek részt. Az első jogalap második részében előadják, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a Barlo „egységes és közös versenyellenes tervben” vett részt. Az

első jogalap harmadik részében a felperesek azt állítják, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a Barlo folyamatos jogsértésben vett részt.

Az első jogalap első részéről, amely a Barlo részvételével megvalósult találkozók és egyéb kapcsolatok vagy információcserék téves értékelésén alapul

- 29 Az első jogalaphoz ez a része három kifogáson alapul.
- 30 Először is, azzal együtt, hogy a felperesek elismerik, hogy a Barlo az érintett ötből négy találkozón jelen volt (nevezetesen a Németországban 1998 áprilisában Dernbachban, 1998. június 29-én Darmstadtban, 2000. február 24-én Heidelbergben és 2000. augusztus 21-én Deidesheimben tartott találkozón), előadják, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a Barlo jelenléte ezeken a találkozókön a verseny jelentős korlátozását és az EK 81. cikk megsértését valósította meg. A felperesek vitatják továbbá a Barlo jelenlétét az ötödik érintett találkozón, vagyis azon, amelyet 1999 május–júniusában tartottak Barcelonában, és úgy vélik, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy erre a találkozóra sor került. Végül a felperesek előadják, hogy a Bizottság figyelmen kívül hagyta azon tényt, hogy azonkívül, hogy a Barlo egy képviselője a fent említett négy találkozón jelen volt, semmilyen más, a felperesek részvételével zajló versenyellenes kapcsolatot vagy információcserét nem bizonyított.

– Arról a négy találkozóóról, amelyen a Barlo elismerten jelen volt

- 31 A felperesek vitatják, hogy megsértették az EK 81. cikket azzal, hogy a Barlo egy képviselője részt vett az érintett négy találkozón. Egyrészt vitatják ezeknek a találkozóknak a megtámadott határozatban megállapított leírását, mivel az bizonyítékokkal

nincs megfelelően alátámasztva. Másrészt a felperesek azt állítják, hogy a Barlo magatartására van „jogszerű magyarázat”. Megjegyzik, hogy a kartell résztvevőinek érdekei nem szükségszerűen estek egybe a Barlo érdekeivel, amennyiben utóbbi sem az MMA, sem valamennyi PMMA-termék területén nem végzett tevékenységet. A felperesek álláspontja szerint tekintettel arra, hogy a Barlo árpolitikája összeegyeztethetetlen volt a kartell céljaival, és piaci részesedése növekedett, a kartell résztvevői valószínűleg megpróbálták a Barlót bevonni a kartellbe azzal, hogy meghívták „ártatlan” napirendű találkozóira, vagy olyan alkalmakkor, amikor nem volt tervezett találkozó. A bizottsági iratokban szereplő bizonyítékok bizonyítják, hogy ezek a kísérletek kudarcot vallottak, és a Barlo továbbra is saját üzletpolitikáját folytatta, amely a piaci részesedésének növelésére irányult.

32 E tekintetben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat 1. cikke szerint a felperesek megsértették az EK 81. cikket és az EGT-Megállapodás 53. cikkét azzal, hogy „az EGT egész területét érintő megállapodások és összehangolt magatartások összességében vettek részt a metakrilátok ágazatában, amelyek az árakra vonatkozó tárgyalások, valamint ármegállapodások megkötése, végrehajtása és felügyelete áremelések vagy legalábbis a fennálló árszint stabilizálása révén, kiegészítő szolgáltatási költségek fogyasztókra való áthárításának vizsgálata, kereskedelmi szempontból fontos és bizalmas piaci és/vagy vállalkozásokra vonatkozó információk cseréje révén, valamint rendszeres találkozókon való részvétellel és egyéb, a jogsértést megkönnyítő kapcsolatok fenntartásával valósultak meg, ideértve a végrehajtás felügyeletét is”.

33 Az EK 81. cikk (1) bekezdése szerint a közös piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.

- 34 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében vett megállapodás és összehangolt magatartás fogalma az összejátszás azonos jellegű formáit jeleníti meg, és csak intenzitásuk, valamint megjelenési formájuk vonatkozásában különböztethetők meg egymástól (a Bíróság C-49/92. P. sz., Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4125. o.] 131. és 132. pontja, valamint C-8/08. sz., T-Mobile Netherlands és társai ügyben 2009. június 4-én hozott ítéletének [EBHT 2009., I-4529. o.] 23. pontja).
- 35 Az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében vett megállapodás létezéséhez elég az, hogy az érintett vállalkozások kifejezzék az arra irányuló közös akaratukat, hogy meghatározott piaci magatartást tanúsítanak (a Törvényszék T-7/89. sz., Hercules Chemicals kontra Bizottság ügyben 1991. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1991., II-1711. o.] 256. pontja és T-9/99. sz., HFB és társai kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1487. o.] 199. pontja).
- 36 Az összehangolt magatartás fogalma egyfajta egyeztetést jelent a vállalkozások között, amelyek nem kötnek kifejezetten megállapodást, ám a kockázatokkal teli versenyt tudatosan helyettesítik az egymás közötti gyakorlati együttműködéssel (a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 115. pontja és a C-199/92. P. sz., Hüls kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-4287. o.] 158. pontja).
- 37 E tekintetben az EK 81. cikk (1) bekezdése kizárja a piaci szereplők közötti bármely olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatfelvételt, amely jellegénél fogva vagy befolyásolja a tényleges, illetve potenciális versenytárs piaci magatartását, vagy feltárja az ilyen versenytárs előtt, hogy az adott vállalkozás saját maga milyen piaci magatartásról döntött, illetve milyen piaci magatartást fontolgat, amennyiben e kapcsolatok célja vagy hatása olyan versenyfeltételek teremtése, amelyek nem felelnek meg a szóban forgó piacon szokásos feltételeknek (lásd ebben az értelemben a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 115–117. pontját és a fenti 34. pontban hivatkozott T-Mobile Netherlands és társai ügyben hozott ítélet 33. pontját).

- 38 Ebből következik többek között, hogy a versenytársak közötti információcsere ellentétesnek bizonyulhat a versenyszabályokkal, amennyiben az érintett piac működésével kapcsolatos bizonytalanság fokát csökkenti vagy megszünteti, amelynek következménye a vállalkozások közötti verseny korlátozása (a fenti 34. pontban hivatkozott T-Mobile Netherlands és társai ügyben hozott ítélet 35. pontja).
- 39 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy annak értékeléséhez, hogy valamely összehangolt magatartást az EK 81. cikk (1) bekezdése tilt-e, felesleges a magatartás tényleges hatásainak figyelembevétele, amennyiben nyilvánvaló, hogy annak célja a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása. Következésképpen nem szükséges vizsgálni az összehangolt magatartás hatásait, ha e magatartás versenyellenes célja megállapítást nyert (lásd ebben az értelemben a fenti 34. pontban hivatkozott T-Mobile Netherlands és társai ügyben hozott ítélet 29. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 40 Ezen túlmenően, még ha az összehangolt magatartás fogalma az érintett vállalkozások közötti összehangoláson kívül az ilyen összehangolást követően folytatott magatartást, valamint az e két tényező közötti okozati összefüggést is magában foglalja, az ellenkező bizonyításig – amely az érintett piaci szereplők feladata – vélelmezni kell, hogy az összehangolásban részt vevő és a piacon továbbra is tevékeny vállalkozások figyelembe veszik a versenytársaikkal kicserélt információkat a piaci magatartásuk meghatározása érdekében (lásd ebben az értelemben a fenti 34. pontban hivatkozott T-Mobile Netherlands és társai ügyben hozott ítélet 51. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 41 Egy olyan összetett jogsértés keretében, amely több éven keresztül a piac közös szabályozásának célját követő számos gyártót foglalt magában, a Bizottságtól nem követelhető meg, hogy minden egyes vállalkozás esetében bármely adott időpont vonatkozásában pontosan minősítse a jogsértést megállapodásnak vagy összehangolt magatartásnak, mivel a jogsértés mindkét formája szerepel az EK 81. cikkben (lásd ebben az értelemben a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni

ügyben hozott ítélet 111–114. pontját és a Törvényszék T-305/94–T-307/94., T-313/94–T-316/94., T-318/94., T-325/94., T-328/94., T-329/94. és T-335/94. sz., Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1999. április 20-án hozott ítéletének [EBHT 1999., II-931. o.] 696. pontját).

- 42 Ebben az összefüggésben az egységes jogsértés „megállapodásnak és összehangolt magatartásnak” való kettős minősítését úgy kell értelmezni, mint amely olyan tényelemeket magában foglaló összetett egészet jelöl, amely egyes elemei megállapodásnak, mások pedig összehangolt magatartásnak minősültek az EK 81. cikk (1) bekezdése értelmében, amely nem tartalmaz külön minősítést az ilyenfajta összetett jogsértésekre (a fenti 35. pontban hivatkozott Hercules Chemicals kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 264. pontja és a fenti 35. pontban hivatkozott HFB és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 187. pontja).
- 43 A jogsértéssel kapcsolatos bizonyításfelvételt illetően emlékeztetni kell, hogy a Bizottság kötelezettsége olyan bizonyítékokat előterjeszteni, amelyek a jogilag megkövetelt módon bizonyítják az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti jogsértést megvalósító körülmények fennállását (a Bíróság C-185/95. P. sz., Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben 1998. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1998., I-8417. o.] 58. pontja). E tekintetben a Bizottságnak pontos és egybevágó bizonyítékokat kell nyújtania a jogsértés elkövetésére vonatkozó szilárd meggyőződésének alátámasztásául (lásd a Törvényszék T-62/98. sz., Volkswagen kontra Bizottság ügyben 2000. július 6-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-2707. o.] 43. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot; a Törvényszék T-54/03. sz., Lafarge kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 55. pontját).
- 44 Mindazonáltal nem szükséges, hogy a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyíték a jogsértés összes elemét tekintve eleget tegyen e feltételeknek. Elegendő, ha az intézmény által felhozott bizonyítékok csoportja a maguk összességében értékelve megfelel e követelménynek (lásd a Törvényszék T-67/00., T-68/00., T-71/00. és T-78/00. sz., JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2501. o.] 180. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 45 A Bizottság által a határozatban a valamely vállalkozás által az EK 81. cikk (1) bekezdése megsértésének bizonyítására hivatkozott ténykörményeket nem elszigetelten, hanem összességükben kell értékelni (lásd a Törvényszék T-53/03. sz., BPB kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-1333. o.] 185. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 46 Azt a tényt is figyelembe kell venni, hogy a versenyellenes tevékenységek titkosan folynak, ennél fogva az esetek nagy részében a versenyellenes magatartás vagy megállapodás létezését bizonyos egybeesésekből és jelekből kell kikövetkeztetni, amelyek együtt figyelembe véve, más összefüggő magyarázat hiányában a versenyszabályok megsértésének bizonyítékául szolgálhatnak (a Bíróság C-204/00. P., C-205/00. P., C-211/00. P., C-213/00. P., C-217/00. P. és C-219/00. P. sz., Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. január 7-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-123. o.] 55–57. pontja).
- 47 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint továbbá az adott vállalkozás kartellben való részvételének kellő bizonyításához elegendő, ha a Bizottság bizonyítja, hogy az érintett vállalkozás részt vett olyan találkozókön, amelyek során versenyellenes megállapodásokat kötöttek anélkül, hogy a vállalkozás ezt nyilvánvalóan ellenezte volna. Amennyiben az ilyen találkozókön való részvétel bizonyított, e vállalkozás feladata olyan bizonyítékok bemutatása, amelyek alapján megállapítható, hogy az említett találkozásokon való részvétele minden versenyellenes szándékot nélkülözött, és bizonyítani kell, hogy tájékoztatta a versenytársait arról, hogy az e találkozókön való részvételi szándéka eltér az övékétől (a fenti 36. pontban hivatkozott Hüls kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 155. pontja, a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 96. pontja, valamint a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 81. pontja).
- 48 E jogelvet azon indok alapozza meg, hogy amennyiben a vállalkozás úgy vett részt az említett találkozóon, hogy annak tartalmától nem határolódott el nyilvánosan, a többi résztvevő arra következtethetett, hogy annak eredményét jóváhagyja, és annak megfelelő magatartást fog tanúsítani (a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 82. pontja).

- 49 Ráadásul az a körülmény, hogy egy vállalkozás nem a versenyellenes célú találkozó eredményeinek megfelelően cselekszik, nem hátrítja el a kartellben való részvételéért való felelősségét, kivéve, ha a vállalkozás nyilvánosan elhatárolódott annak tartalmától (lásd a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 85. pontját).
- 50 Egyébiránt a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a nyilvános elhatárolódás fogalma mint a felelősség alól mentesítő tényező megszorítóan értelmezendő. Különösen valamely piaci szereplő hozzá nem szólása az olyan találkozón, amelynek során az árpolitikára vonatkozó konkrét kérdéssel kapcsolatos jogellenes összehangolás folyt, nem minősül határozott és világos ellenkezésnek (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-303/02. sz., Westfalen Gassen Nederland kontra Bizottság ügyben 2006. december 5-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-4567. o.] 103. és 124. pontját).
- 51 Mindazonáltal rá kell mutatni arra is, hogy a hallgatóságos jóváhagyással kapcsolatos fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat azon az előfeltevésen alapul, hogy az érintett vállalkozás olyan találkozókon vett részt, amelyeken versenyellenes (a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 81. pontja) vagy nyilvánvalóan versenyellenes jellegű megállapodásokat kötöttek (a fenti 36. pontban hivatkozott Hüls kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 155. pontja). Következésképpen ez az ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható, ha egy találkozó versenyellenes jellege nem bizonyított kétséget kizáróan (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-36/05. sz., Coats Holdings és Coats kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 12-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 91. pontját).
- 52 A felperesek azon érveit illetően, amelyek az engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelmek keretei közt tett nyilatkozatok értékével kapcsolatosak, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az európai uniós jog egyetlen előírása vagy általános elve sem tiltja, hogy a Bizottság valamely vállalkozással szemben más, eljárás alá vont vállalkozások nyilatkozataira támaszkodjon (a fenti 41. pontban hivatkozott Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 512. pontja). Az engedékenységi közlemény kapcsán

tett nyilatkozatok bizonyító ereje tehát pusztán e tény alapján nem vonható kétségbe (a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 57. és 58. pontja).

- 53 A jogellenes kartell fő résztvevői által önkéntesen szolgáltatott bizonyítékokkal kapcsolatos bizonyos fenntartás érthető, mivel e résztvevők kicsinyíthetik a jogsértésben való közreműködésük jelentőségét, a többiekét pedig nagyíthatják. Ugyanakkor az engedékenységi közleményben előírt eljárás belső logikájára figyelemmel az a tény, hogy valaki a bírság összegének csökkentése érdekében el kívánja érni a közlemény alkalmazását, nem jelent szükségszerűen indítékot arra, hogy a kifogásolt kartell többi tagjára vonatkozó elferdített bizonyítékokat terjesszen elő. A Bizottság félrevezetésére irányuló szándék ugyanis megkérdőjelezi a vállalkozás együttműködésének őszinteségét és teljességét, ennek következtében az engedékenységi közlemény teljes kedvezményéből való részesülés lehetősége kerül veszélybe (a Törvényszék T-120/04. sz., Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben 2006. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2006., II-4441. o.] 70. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 58. pontja).
- 54 Meg kell állapítani különösen, hogy ha egy személy beismeri jogsértés elkövetését, és így a kérdéses dokumentumokból közvetlenül kikövetkeztethető tényeken túli körülményeket vall be, ez – az ennek ellenkezőjére utaló különleges körülmények hiányában – eleve azt jelzi, hogy e személy elhatározta az igazság feltárását. Ennek megfelelően a nyilatkozattevő érdekei ellen irányuló nyilatkozatokat főszabály szerint különösen megbízható bizonyítéknak kell tekinteni (a Törvényszék fenti 44. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 211. és 212. pontja, T-109/02., T-118/02., T-122/02., T-125/02., T-126/02., T-128/02., T-129/02., T-132/02. és T-136/02. sz., Bolloré és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2007. április 26-án hozott ítéletének [EBHT 2007., II-947. o.] 166. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 59. pontja).

- 55 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban egyetlen, kartellben való részvétellel vádolt vállalkozás vallomása, amelynek pontosságát több más, hasonlóan megvádolt vállalkozás vitatja, nem tekinthető az utóbbiak által elkövetett jogsértés megfelelő bizonyítékának, ha más bizonyíték azt nem támasztja alá (a Törvényszék fenti 44. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 219. pontja, T-38/02. sz., Groupe Danone kontra Bizottság ügyben 2005. október 25-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-4407. o.] 285. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 293. pontja).
- 56 Az engedékenységi közlemény alapján kérelmet benyújtó vállalkozások nyilatkozatai bizonyító erejének vizsgálatakor a Törvényszék különösen az ezen nyilatkozatok relevanciáját alátámasztó egybevágó bizonyítékok jelentőségét veszi figyelembe (lásd ebben az értelemben a fenti 44. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 220. pontját és a fenti 53. pontban hivatkozott Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 70. pontját), valamint az arra utaló bizonyítékok hiányát, hogy a vállalkozások a jogsértésben való közreműködésük jelentőségét kicsinyíteni, a többi vállalkozásét pedig nagyítani igyekeztek (lásd ebben az értelemben a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 62. és 295. pontját).
- 57 Végül a bírósági felülvizsgálat terjedelmével kapcsolatban a jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat kimondja, hogy amikor az EK 81. cikk (1) bekezdésének alkalmazásával hozott határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtanak be, a Törvényszék köteles általában teljes körűen megvizsgálni azt, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdése alkalmazásának feltételei fennállnak-e, vagy sem (lásd a Törvényszék T-41/96. sz., Bayer kontra Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-3383. o.] 62. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 58 Ezenkívül a bíróságban felmerülő bármely kételynek annak a vállalkozásnak a javát kell szolgálnia, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje, az ártatlanság vélelmének megfelelően, amely az uniós jog általános elveként többek között irányadó a vállalkozásokra alkalmazandó versenyszabályok megsértésével kapcsolatos olyan eljárásokra, amelyek bírság vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethetnek

(a fenti 36. pontban hivatkozott Hüls kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 149. és 150. pontja).

- 59 Ezen általános megfontolások keretein belül kell megvizsgálni a felperesek azon érveit, amelyek szerint lényegében a Bizottság nem bizonyította, hogy a Barlo részvétele a szóban forgó négy találkozóon az EK 81. cikk megsértésének minősül.
- 60 Először is az 1998 áprilisában Dernbachban tartott találkozóval kapcsolatban, azt a megtámadott határozat (151) preambulumbekzdése az alábbiak szerint írja le:

„1998 áprilisában a fenti (144) preambulumbekzdésben említett találkozók közül a második a [...] szállodában zajlott le Dernbachban. Az Atofina szerint ennek célja többek között az volt, hogy Németországban új árstruktúrákat hozzanak létre, és a résztvevők intézkedéseket tettek annak érdekében, hogy e struktúrák megfelelő működését és betartását biztosítsák, különösen ami a kis mennyiségekre alkalmazott magasabb árak alkalmazását és az ügyfelekre áthárítandó költségek csökkentését illeti [...] A Barlo megerősíti ennek a találkozóknak a megtartását és [B.] jelenlétét azon, jelzi, hogy a találkozó eredetileg a piac fejlődésével kapcsolatos kérdések megvizsgálását célozta, azonban a napirend valójában új árstruktúrák bejelentésére is kiterjedt, amelyek az ügyfelekre alkalmazott magasabb szolgáltatási költségek formájában jelentkeztek. Mivel a résztvevők nem tudtak megállapodni a szolgáltatási költségek ügyfeleknek történő kiszámlázásával kapcsolatban, a Barlo a találkozót követően nem kísérelte meg a PMMA-lemezek átlagárának emelését [...] Még ha a Degussa úgy is véli, hogy lehetséges, hogy ez ugyanaz a találkozó, mint a fenti (148) preambulumbekzdésben említett 1998. március 16-i találkozó [...], a Bizottság az Atofina és a Barlo nyilatkozatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy az ebben a preambulumbekzdésben hivatkozott találkozóra valójában 1998 áprilisában került sor.”

- 61 Az ügy irataiból, valamint a megtámadott határozat (151) preambulumbekzdésének szövegéből kitűnik, hogy a szóban forgó találkozó tartalmának meghatározásakor a Bizottság két elemre támaszkodott, tudniillik az Atofinának az engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelmében tett nyilatkozatára és a felperesek kifogásközlésre adott válaszára.
- 62 Márpedig e bizonyítékokkal kapcsolatban először is meg kell állapítani, hogy jogilag megfelelő módon bizonyítást nyert, hogy a szóban forgó találkozó nyilvánvalóan versenyellenes célja volt.
- 63 Egyrészt a felperesek hiába állítják, hogy a B. által adott leírás az egyetlen bizonyíték ennek a találkozóznak a versenyellenes jellegével kapcsolatban. Az Atofina nyilatkozatából ugyanis kiderül, hogy ennek a találkozóznak a célja az új árstruktúrák működésének és betartásának biztosítása volt, amely célt nyilvánvalóan versenyellenesnek kell minősíteni. Egyedül az a tény, hogy olyan általános leírásról van szó, amely több találkozóra alkalmazható, nem változtat ezen a következtetésen.
- 64 Másrészt hangsúlyozni kell, hogy a felperesek nem vonják kétségbe a saját képviselőjük, B. által adott leírás pontosságát. Márpedig az általuk előterjesztettekkel ellentétben e leírás alapján az is megállapítható, hogy kartelltalálkozóról volt szó. Ebből ugyanis kiderül, hogy új árstruktúrákat jelentettek be, és ezeket az új árstruktúrákat meg is vitatták, még ha B. állítása szerint a résztvevők e tekintetben nem is állapodtak meg. Az a tény, hogy B. szerint ez a megbeszélés nem vezetett megállapodáshoz, nem szünteti meg a találkozó nyilvánvalóan versenyellenes jellegét, mivel legalábbis kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjéről volt szó.

- 65 Ezen túlmenően hangsúlyozni kell, hogy ez a két bizonyíték kölcsönösen megerősíti egymást, különösen, ami az „új árstrukturákkal” kapcsolatos megbeszélést és a Barlo azon való jelenlétét illeti. E körülmények között a Bizottságnak a felperesekkel kapcsolatos megállapítását nem teszi érvénytelenné az a tény, hogy az Atofina más vállalkozások e találkozókön való jelenlétéről is beszámolt, amelyek jelenlétét a megtámadott határozat nem állapítja meg.
- 66 Egyébiránt a Degussának a kifogásközlésre adott válaszában található állításai alapján nem kérdőjelezhető meg az Atofina és B. által adott leírás. A Degussa ugyanis egyszerűen azt állította, hogy nem tudja kifejezetten megerősíteni, hogy 1998 áprilisában sor került egy találkozóra, hangsúlyozva azonban azt is, hogy ezt kizárni sem tudja. Jelezte, hogy lehet, hogy ugyanarról az 1998. március 16-i találkozóról van szó. Márpedig hangsúlyozni kell, hogy – amint az a megtámadott határozat 92. lábjegyzetéből is kiderül – a Degussa említette a Barlo egy képviselőjének jelenlétét is az utóbbi találkozón.
- 67 Továbbá a Bizottság tájékoztatáskérésére adott válaszában tett későbbi nyilatkozatában az Atofina a szóban forgó találkozó időpontját már nem 1998 áprilisában, hanem március 16-ában jelölte meg, megerősítve ugyanakkor annak leírását. Mindazonáltal ez – az érintett találkozó időpontjával kapcsolatos – bizonytalanság nem olyan jellegű, amely mentesítené a felpereseket, tekintettel saját nyilatkozataikra és arra a tényre, hogy a megállapított időpont, azaz 1998. március 16. helyett 1998 áprilisa, számukra kedvező, mivel a Bizottság ezt az időpontot (április utolsó napját) állapította meg a jogsértésben való részvételük kezdő időpontjaként.
- 68 Másodszor a Barlonak a Dernbachban tartott találkozó során tanúsított magatartása értékelésével kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek nem tagadják a Barlonak a szóban forgó találkozón való jelenlétét, és nem állítják, hogy az nyilvánosan elhatárolódott annak tartalmától (lásd a fenti 47. pontot).

- 69 E körülmények között a Barlo jelenléte a találkozón önmagában elegendő annak megállapításához, hogy magatartása ellentétes az EK 81. cikkel, mivel az, amint az a fenti-ekből következik, legalább az árakkal kapcsolatos megbeszélésekre vonatkozott, tehát nyilvánvalóan versenyellenesnek minősíthető (lásd a fenti 37. és 38. pontot). Ebben a helyzetben a felperesek állításával ellentétben B.-nek fel kellett volna ismernie, hogy kartelltalálkozón vesz részt, és nyilvánosan el kellett volna határolódnia attól (lásd a fenti 47., 48. és 51. pontot).
- 70 Ami azt a tényt illeti, hogy a Barlo nem emelte az árait az említett találkozót követően, még ha ez bizonyítottnak is tekinthető, nem elegendő a felperesek felelősségének megkérdőjelezéséhez (lásd a fenti 49. pontot). Mindenesetre a felperesek nem bizonyították, hogy a Barlo piaci magatartása során nem vette figyelembe a találkozó során kicserélt információkat (lásd a fenti 40. pontot).
- 71 Másodszor a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdésében említett, 1998. június 29-én Darmstadtban tartott találkozóval kapcsolatban a felperesek nem vitatják annak versenyellenes jellegét. Rámutatnak ugyanakkor, hogy nem bizonyított, hogy a Barlónak szándékában állt volna saját magatartásával a többi résztvevő közös céljaihoz hozzájárulni, ezért a Barlo jelenléte ezen a találkozón nem minősíthető az EK 81. cikkbe ütköző jogsértésnek.
- 72 Ezen érvelés mindazonáltal nem fogadható el.
- 73 E találkozóznak a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdésében foglalt leírására tekintettel, amelyet a felperesek nem vitatnak, elegendő annyit megállapítani, hogy nyilvánvalóan versenyellenes találkozóról volt szó. E körülmények között a fenti 47. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat alkalmazásában annak tartalmától a Barlónak nyilvánosan el kellett határolódnia.

- 74 Közelebbről az a tény, hogy a Barlo nem utalt arra, hogy módosítaná árpolitikáját (a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdésének vége), nem minősíthető nyilvános elhatárolódásnak (lásd a fenti 50. pontot).
- 75 Hasonlóképpen nem fogadható el az az érv, amely szerint a kartell résztvevői azért hívták meg a Barlot erre a találkozóra, hogy bevonják a kartellbe, és ez a kísérlet sikertelen volt. Nyilvános elhatárolódás hiányában ugyanis nem bizonyított, hogy – amint azt a felperesek állítják – a Barlo nem keltett olyan benyomást a többi résztvevőben, hogy csatlakozik az ott eldöntöttekhez, vagy aláveti magát azoknak.
- 76 E körülmények között nem relevánsak a felperesek azon érvei, amelyek szerint egyrészt az első találkozóról volt szó, ahol megvitatták az árakat a Barlo egy képviselőjének jelenlétében, és hogy utóbbit váratlanul érte ez a versenyellenes tartalom, másrészt, hogy a Barlo minden aktív közreműködést megtagadott a találkozón, és nem bizonyított, hogy a Barlo e találkozót követően módosította árpolitikáját, végül, hogy a megtámadott határozat egyetlen, ezt követő találkozóval kapcsolatban sem hivatkozik a Barlo képviselőjére. Egyébiránt, amint az a fentiekből következik, nem ez volt az első olyan találkozó, amelyen a Barlo képviselője részt vett. A Lucite állításai ebben a tekintetben ellentétesek az Altofina, a Degussa és maguk a felperesek által a fentiekben kifejtett kijelentésekkel.
- 77 Harmadszor a 2000. február 24-én Heidelbergben tartott találkozóval kapcsolatban a felperesek előadják, hogy erre vonatkozóan a Bizottságnak a megtámadott határozat (167) preambulumbekzdésében szereplő leírása téves, és nem kartelltalálkozóról volt szó, hanem egy ármegállapodásra, valamint a Barlo bevonására vonatkozó „váratlan” „kísérletről”, és ez utóbbi sikertelen volt.

78 E tekintetben rá kell mutatni egyrészt, hogy a megtámadott határozat (167) preambulumbekzdése helyesen ismétli meg a felperesek által a kifogásközlésre adott válaszukban tett nyilatkozat tartalmát, amelynek pontossága a jelen kereset keretében nem vitatott. Márpedig, ellentétben azzal, amit a felperesek állítanak, ez a nyilatkozat már önmagában is elegendő annak bizonyításához, hogy a szóban forgó találkozó nyilvánvalóan versenyellenes jellegű volt. Abból ugyanis egyértelműen következik, hogy a Degussa és az Atofina azért mutatták be új árstruktúrájukat, hogy a többi résztvevőt annak követésére bátorítsák, és ezzel kapcsolatban a résztvevők „megbeszélést” folytattak. Még ha feltételezzük is, hogy bizonyított a felperes által előadott azon körülmény, hogy ez a „megbeszélés” kézzelfogható eredmény nélkül ért véget, ez nem lenne elegendő ahhoz, hogy az említett találkozót megfossza nyilvánvalóan versenyellenes jellegétől, mivel ott legalábbis az árakkal kapcsolatos megbeszélésre és kereskedelmi szempontból fontos információk cseréjére került sor. Márpedig, tekintettel arra, hogy a Barlo nyilvánosan nem határolódott el a találkozó tartalmától, a felperesek részvétele a kartellben önmagában a Barlonak az ezen a találkozón való jelenléte alapján bizonyított (lásd a fenti 37., és 47–51. pontot).

79 Másrészt a Bizottság állításait, amelyek szerint a vállalkozások „[a]z áremelésekkel kapcsolatos megállapodások végrehajtásának ellenőrzése érdekében találkoztak”, hogy „a megelőző hónapok során megállapítható volt, hogy egyes nemzeti piacokon az árak nem, vagy csak részben növekedtek”, valamint hogy a „résztvevők a piaccal kapcsolatos információkat is cseréltek”, alátámasztja a Degussa nyilatkozatainak tartalma, amelyeket a Bizottság a Törvényszék kérelmére nyújtott be (lásd a fenti 23. pontot). Egyébiránt annyiban, amennyiben a Bizottság a megtámadott határozat (117) preambulumbekzdésére hivatkozva azt állítja, hogy az információcsere különösen a piaci árakra vonatkozott, ezt az elemet megerősíti a felpereseknek az előző pontban említett nyilatkozata, amely megemlíti a tényt, hogy a Degussa és az Atofina bemutatták új árstruktúráikat.

80 E körülmények között, tekintettel különösen a felperesek saját, nem vitatott nyilatkozataira a szóban forgó találkozó tartalmával kapcsolatban, további érvek nem

fogadhatóak el. Nem releváns különösen az, hogy a „Repsol” vállalkozást a megtámadott határozat nem említi a találkozó résztvevői között, habár az ő részvételét a Degussa említette, vagy hogy a Lucite nem emlékszik egyetlen, ebben az időpontban tartott találkozóra sem. Ugyanez igaz azokra az érvekre is, amelyek azon a tényen alapulnak, hogy a Degussa a kifogásközlésre adott válaszában kijavította korábbi nyilatkozatainak egyes vonatkozásait. Utóbbi továbbá nem kérdőjelezte meg a részt vevő vállalkozások közötti megbeszélések versenyellenes jellegét. Végül a felperesek azon érvével kapcsolatban, amely szerint nincs alátámasztva a Bizottság azon állítása, hogy az információcsere olyan információkra is kiterjedt, „mint a [...] (117) preambulumbekzdésben említettek”, emlékeztetni kell arra, hogy a felperesek maguk ismerték el, hogy a Degussa és az Atofina ismertették új árstruktúráikat. Következésképpen, még ha feltételezzük is, hogy nem nyert bizonyítást valamennyi, a megtámadott határozat (117) preambulumbekzdésében említett típusú információra kiterjedő információcsere, ez nem változtat azon a következtetésen, miszerint kereskedelmi szempontból jelentős információk cseréjére került sor az érintett találkozóon.

- ⁸¹ Negyedszer a Deidesheimben 2000. augusztus 21-én tartott találkozóval kapcsolatban rá kell mutatni, hogy a megtámadott határozat (168) preambulumbekzdése ennek a találkozóznak részletes leírását tartalmazza, amely főként a Lucite képviselője által a találkozó során készített kézírásos jegyzeteken alapul, amelyeket a Lucite helyiségeiben találtak a helyszíni vizsgálat során, és amelyek többek között említenek egy Barlo által tervezett áremelést. Ezt a találkozót, ideértve annak versenyellenes jellegét is, ezt követően az engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelmének keretében a Lucite, valamint a Degussa és az Atofina is megerősítette. A Barlo az alábbiak szerinti állításával a szóban forgó találkozóon való jelenlétét, valamint annak nyilvánvalóan versenyellenes jellegét is megerősítette:

„2000. augusztus 21-én Deidensheimben egy negyedik találkozóra került sor [...], amelynek napirendje az »elektronikus kereskedelem« volt, amely ebben az időszakban számos megbeszélés témája volt a CEFIC találkozóin is. A találkozóra szóló meghívó ismét a Degussától származott. Az elektronikus kereskedelem megbeszélése helyett

azonban a Degussa és az Atofina módosította a találkozó napirendjét azért, hogy 2000 novemberére áremelést javasoljanak. A Degussa és az Atofina az árakra vonatkozó részletes információcserét követően bejelentette azt a szándékát, hogy 2000 novemberében áremelést hajt végre. [A felperesek] rendelkezésére álló információk szerint Bernard nem támogattott semmiféle áremelést [...].”

- 82 Mindezen elemekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a találkozó nyilvánvalóan versenyellenes jellege, valamint és a Barlo azon való jelenléte jogilag megkövetelt módon bizonyítást nyert.
- 83 Egyébiránt a jelen kereset keretei között a felperesek nem kérdőjelezik meg a megtámadott határozat (168) preambulumbekzdésében található leírást, mindössze annyit állítanak, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a Barlo azon való jelenléte ellentétes az EK 81. cikkel, mivel a Barlo nem egyezett bele az Atofina és a Degussa javaslataiba. A felperesek szerint ezért ez a találkozó a Barlo számára „váratlan” „kísérlet” volt, amely a Barlo kartellbe való bevonására irányult. Hangsúlyozzák továbbá, hogy nincs arra bizonyíték, hogy a Barlo végrehajtotta volna az e találkozó során elhatározott emelést, amit a Bizottság elismer, tekintettel arra, hogy ennek a találkozóznak az időpontja megfelel a Barlo jogsértésben való részvétele végének.
- 84 Ez az érvelés mindazonáltal nem teszi megkérdőjelezhetővé a Bizottságnak az EK 81. cikk megsértésével kapcsolatos megállapítását.
- 85 Egyrészt annak az érvnek, miszerint a Barlo nem egyezett bele az árak emelésébe, ellentmond a Lucite képviselője kézírásos jegyzeteinek tartalma, amelyet később a Lucite, a Degussa és az Atofina is megerősített.

86 Másrészt, még ha feltételezzük is, hogy a Barlo kifejezetten nem egyezett bele az árak emelésébe, mindazonáltal – anélkül, hogy annak tartalmától nyilvánosan elhatárolódott volna – részt vett egy nyilvánvalóan versenyellenes találkozón, amelynek során az árak emelését vitatták meg és határozták el, továbbá kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjére került sor. E körülmények között a fenti 49. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatban kialakított elveknek megfelelően a versenyszabályok megsértése bizonyított. Különösen nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a találkozó tartalma a Barlo számára „váratlan” volt, és hogy az a találkozó eredményeit nem alkalmazta.

87 Továbbá az Atofina azon nyilatkozata, amely szerint „a találkozó célja a Degussa/Ato[фина]/Lucite/Barlo közötti bizalom helyreállítása volt abból a célból, hogy az ár-emelés lehetővé váljon”, a felperesek állításával ellentétben távolról sem azt bizonyítja, hogy a találkozót nem kartelltalálkozóként tervezték, hanem sokkal inkább a találkozó nyilvánvalóan versenyellenes jellegét, a Barlo azon való jelenlétét, valamint azt a tényt erősíti meg, hogy a Barlo már e találkozót megelőzően is részt vett a kartellben.

88 A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a Bizottság jogosan vélte úgy, hogy a Barlo részvétele a fent említett négy találkozón megvalósította az EK 81. cikk megsértését.

89 Ezt a megállapítást nem kérdőjelezi meg a felperesek érvei, miszerint a jelen ügyben „különleges figyelmet” kellett volna fordítani a bizonyítási teherre, amelyet a Bizottság megkísérelt megfordítani, tekintettel arra, hogy a felperesek négy évvel a jogsértés megszűnését követően szereztek meg a Barlot, és ebből következően számukra lehetetlen saját bizonyítékokat előterjeszteni. Az előzőekből következően ugyanis az EK 81. cikk megsértését a bizonyításra vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat szerint bizonyították.

90 Hasonlóképpen, tekintettel arra, hogy a fenti 88. pontban foglalt megállapítás a Bizottság által összegyűjtött egyértelmű bizonyítékokon alapul, nem fogadhatók el a felperesek azon érvei, amelyek lényegében a Bizottság által megállapítottak helyett a tények más „híhető magyarázatát” kívánják adni (lásd ebben az értelemben a fenti 51. pontban hivatkozott Coats Holding és Coats kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 72. és 74. pontját).

91 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.

– A Barcelonában (Spanyolország) 1999 május–júniusában tartott, vitatott találkozóról (a megtámadott határozat (164) preambulumbekzdése)

92 Eltérően a fentiekben elemzett négy találkozótól, a felperesek tagadják a Barlo részvételét bármilyen, 1999 májusában vagy júniusában tartott találkozón, és azt állítják, hogy a Bizottság még annak megtartását sem bizonyította. Márpedig ez a találkozó rájuk nézve „döntő jelentőségű”, mivel ez kapcsolja össze a két 1998. évi és a két 2000. évi találkozót, amelyeken a Barlo jelen volt.

93 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat (164) preambulumbekzdése kimondja:

„1999 májusában vagy júniusában az Atofina, az ICI, a Degussa, a Barlo és az Irpen (egy helyi gyártó) képviselőinek találkozására került sor egy barcelonai szállodában. A találkozó célja az Irpen tájékoztatása volt az ármegállapodásokról, valamint azok bevonása a megállapodásokba. A megbeszélések kiterjedtek a legalacsonyabb árak meghatározására, beleértve a raklaponkénti legalacsonyabb árat is. A megbeszélések országonként és ügyfelenként folytak, az áremelések ütemezését minden egyes ország tekintetében pontosan meghatározták.”

- 94 Amint azt a felperesek hangsúlyozzák, nem vitatott, hogy a Bizottság semmilyen okirati bizonyítékkal nem rendelkezett ezzel a találkozóval kapcsolatban, és nem csak annak versenyellenes jellegét, hanem magát a megtartását és az azon részt vevő személyeket illetően sem. E találkozó leírásának alátámasztásaként ugyanis a Bizottság a megtámadott határozatban csak az Atofina engedékenységi közlemény alapján előterjesztett kérelme keretében tett nyilatkozatára, valamint a Degussa kifogásközlésre adott válaszában foglalt megerősítésére hivatkozott.
- 95 Meg kell tehát vizsgálni, hogy e nyilatkozatok alapján a Barlo részvétele az állítólagos találkozón jogilag megkövetelt módon bizonyítható-e.
- 96 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint az a fenti 52–54. pontban hivatkozott ítélezési gyakorlatból következik, az engedékenységi politika keretében tett nyilatkozatok jelentős szerepet játszanak. Ezek a vállalkozások nevében tett nyilatkozatok nem elhanyagolható bizonyító erővel rendelkeznek, mivel jelentős jogi és gazdasági kockázattal járnak (lásd továbbá a Törvényszék T-385/06. sz., Aalberts Industries és társai kontra Bizottság ügyben 2011. március 24-én hozott ítéletének [EBHT 2011., II-1223. o.] 47. pontját). A fenti 53. és 55. pontban hivatkozott ítélezési gyakorlatból ugyanakkor az is következik, hogy a megvádolt vállalkozások által az engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelmek keretében tett nyilatkozatokat óvatosan kell értékelni, és ha azokat vitatják, főszabály szerint nem lehet megerősítés nélkül elfogadni.
- 97 Egyébiránt az engedékenységi közlemény alapján kérelmet benyújtó vállalkozások nyilatkozatai bizonyító erejének vizsgálata érdekében a Törvényszék többek közt figyelembe veszi az e nyilatkozatok relevanciáját alátámasztó, egybehangzó bizonyítékok jelentőségét (a fenti 44. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 220. pontja, valamint a fenti 53. pontban hivatkozott Peróxidos Orgánicos kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 70. pontja). Hasonlóképpen, egy nyilatkozat relevanciája adott esetben befolyásolja a megerősítés elvárt mértékét (lásd eben az értelemben a fenti 44. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 220. pontját).

- 98 A jelen ügyben az Atofina engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelmében tett nyilatkozatával kapcsolatban a felperesek előadják, hogy az nem rendelkezik bizonyító erővel, mivel nem elég pontos.
- 99 E tekintetben rá kell mutatni, hogy az Atofina az érintett találkozót számos más, 1997 nyara és 1999 között tartott találkozó összefüggésébe helyezi, amelyek leírása az engedékenységi közlemény alapján benyújtott kérelméből származó, az ellenkérelemhez mellékelte oldalon található. Az említett oldal tetején a „Résztevők” cím alatt az Atofina megjelölte az érintett vállalkozásokat, tudniillik az Atoglast, a Röhmöt, a Degussát, a Lucite-et (ICI), a Repsol-t és a Barlot, valamint képviselőik kilétét, többek között a Barlo tekintetében „99-től W. [B.]-t + E. [S.]-t”. Ezt követően az Atofina több Németországban tartott találkozót is leír, ezek között az 1998 nyarán és őszén Darmstadtban tartott két találkozót, valamint a Franciaországban és Olaszországban tartott találkozókat. Végül az említett oldal alján az Atofina előadta az alábbiakat:

„99 május/június

Barcelona központjában találkozó egy szállodában: ugyanazok, továbbá az Irpen (helyi gyártó), és a helyi hálózatok képviselőinek jelenléte.

A Darmstadtban és a helyi szinten folytatott megbeszélések tartalma:

A forgalmazók árszintje (a piac 70%-a), a transzformátorok legalacsonyabb áaira vonatkozó célkitűzések meghatározása, a raklaponkénti legalacsonyabb ár rögzítése.”

100 Meg kell állapítani, hogy ellentétben azzal, amit a felperesek állítanak, e nyilatkozat alapján azonosíthatóak mind a találkozó résztvevői, mind annak versenyellenes tartalma. Az „ugyanazok, továbbá az Irpen” kitéltet ugyanis az Atofina nyilatkozatában az oldal tetején található, a különböző találkozók résztvevőinek megjelölése fényében kell értelmezni, amelyben az Atofina feltüntette többek között, hogy „Barlo[:] 99-től W. [B.] + E. [S.]”. Hasonlóképpen a „[...] helyi szinten folytatott megbeszélések tartalma” kitétel ennek az oldalnak az összefüggésében szükségszerűen úgy értelmezendő, hogy az nevezetesen a szóban forgó, Barcelonában tartott találkozóra vonatkozik. Így az Atofina szerint ez a találkozó „[a] forgalmazók árszintjeinek” rögzítését, a „transzformátorok legalacsonyabb árára vonatkozó célkitűzések meghatározását” és a „raklapenkénti legalacsonyabb ár rögzítését” tartalmazta. Egyébiránt, még ha erre a dokumentumra a megtámadott határozat (164) preambulumbekzdése nem is hivatkozik, az ügy irataiból kiderül, hogy a későbbiekben, a Bizottság tájékoztatáskérésére válaszul az Atofina kiegészítő magyarázatokat fűzött a vitatott találkozó témájához, kifejezetten említve a Barlo képviselőjének jelenlétét. Ezen túlmenően az Atofina kiegészítő pontosításként azt állította a találkozó versenyellenes tartalmával kapcsolatban, hogy annak „célja [...] az árstruktúra Spanyolországra/Portugáliára történő kiterjesztése volt, és a helyi gyártók meggyőzése arról, hogy ahhoz csatlakozzanak”.

101 Ebből minden kétséget kizáróan kiderül, hogy az Atofina szerint a Barlo képviselője a szóban forgó találkozó résztvevői közt volt, valamint hogy a találkozó versenyellenes jellegű volt.

102 Mindazonáltal rá kell mutatni arra is, hogy a felperesek jogosan állítják, hogy az Atofina nyilatkozata nem igazán részletes az állítólagos barcelonai találkozóval kapcsolatban. Így ez alapján nem lehet azonosítani sem a találkozó időpontját, sem annak pontos helyét, sem az annak során megtárgyalt kérdéseket. Az utóbbi kérdéssel kapcsolatban csak utóbbi tettek kiegészítő pontosításokat (lásd a fenti 100. pontot). Ez a leírás ellentétes más, a szóban forgó oldalon található találkozók leírásával, amelyek megjelölik a szálloda nevét, ahol a találkozóra sor került, a megvitatott konkrét kérdéseket, és egyes esetekben más pontosításokat is, mint annak a vállalkozásnak

a megnevezése, aki a szállodai költségeket viselte. Hasonlóképpen, az Atofina nyilatkozata a Barlo képviselőjének a találkozó résztvevői közötti említése kivételével a Barlóval kapcsolatban nem tartalmaz semmilyen konkrét információt.

- 103 Ezen túlmenően meg kell állapítani, hogy az Atofina nyilatkozatának relevanciája viszonylagos a Bizottság által említett többi találkozóval kapcsolatos értékelésére tekintettel. Rá kell mutatni ugyanis a másik nyolc találkozóval kapcsolatban, amelyek az Atofina nyilatkozatában említett találkozásorozat részét képezték (az 1997 szeptemberében Dernbachban, 1998 áprilisában Dernbachban, 1998 júniusában Idsteinben [Németország], 1998 tavaszán Párizsban [Franciaország], 1998 nyarának folyamán Darmstadtban, 1998 őszén Darmstadtban, valamint 1999-ben Milánóban [Olaszország] vagy Milánóhoz közel tartott két találkozó), hogy azok közül a megtámadott határozatban a Bizottság a felperesekkel szemben csak kettőt fogadott el, amelyen a Barlo elismerte részvételét, vagyis az 1998 áprilisában Dernbachban és 1998 júniusában Darmstadtban tartott találkozót. Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy az Atofina szerint a nyilatkozatában az oldal tetején említett „Résztvevők”, köztük a Barlo, a sorozat valamennyi találkozásóján részt vettek.
- 104 E körülmények között a vitatott találkozóval kapcsolatos bármifajta okirati bizonyíték hiányában különösen figyelmesen kell megvizsgálni a Degussa megerősítését a Barlo vitatott találkozáson való jelenlétével kapcsolatban.
- 105 Márpedig már most meg kell állapítani, hogy a Degussa megerősítésének relevanciája korlátozott, tekintettel egyrészt annak tartalmára, másrészt létrejöttének körülményeire.
- 106 Egyrészt ugyanis a Degussa teljességgel általános módon erősítette meg a találkozó „tartalmát és résztvevőit”, és a Barlóval kapcsolatban semmilyen konkrét információra nem utalt. Az egyetlen, ebben a nyilatkozatban található pontosítás annak céljával volt kapcsolatos (az Irpen bevonása a megállapodásokba), az a Barlót kifejezetten nem érinti. Egyebekben a Degussa kifejezetten azt állította, hogy nem emlékszik több

részletre, továbbá, hogy F.-nek az erre az időszakra vonatkozó utazási költségeinek igazolása hiányában nem tudja megadni a találkozó időpontját.

- 107 Meg kell tehát állapítani, hogy a Barlónak a vitatott találkozón való jelenlétére vonatkozóan meglehetősen csekély az ezen nyilatkozatnak köszönhető megerősítés mértéke.
- 108 Másrészt a felperesek azon alapuló érveivel kapcsolatban, hogy ezt a megerősítést az eljárás meglehetősen előrehaladott szakaszában, tudniillik a kifogásközlésre adott válaszban tették, rá kell mutatni arra, hogy ez a körülmény önmagában nem alkalmas arra, hogy a Degussa nyilatkozatát minden bizonyító erőtől megfossza, amely nyilatkozatot a jelen ügy valamennyi releváns körülménye fényében kell megvizsgálni.
- 109 Az ilyen nyilatkozatnak mindazonáltal kisebb a bizonyító ereje, mint ha azt szabad elhatározásból és az Atofina nyilatkozatától függetlenül tették volna. Különösen abban az esetben, ha a mentesség iránti kérelmet benyújtó vállalkozás ismeri a Bizottság által a vizsgálata keretében összegyűjtött elemeket, nem ugyanabban a mértékben érvényesül az engedékenységi közleményben előírt eljárás belső logikája, amelynek értelmében a Bizottság félrevezetésére irányuló szándék megkérdőjelezi a vállalkozás együttműködésének őszinteségét és teljességét (lásd a fenti 53. pontot), mint ha szabad elhatározásból tett nyilatkozatról van szó, a Bizottság által előadott kifogások ismerete nélkül. Hasonlóképpen a Degussához hasonlóan mentesség iránti kérelmet előterjesztő vállalkozásnak a kifogásközlésre adott válaszára nem mindig alkalmazhatóak teljes körűen azon megfontolások, amelyek szerint az engedékenységi közlemény alapján tett nyilatkozatok a nyilatkozattevő érdekei ellen irányulnak, és ezért azokat főszabály szerint különösen megbízható bizonyítéknak kell tekinteni (lásd a fenti 54. pontot).

110 Egyébiránt nem zárható ki, hogy az ilyen megerősítés terjedelmét befolyásolja a kifogásközlés tartalma, amennyiben, mint a jelen ügyben is, egy találkozó „megtartásának”, „tartalmának” és „résztevőinek” teljesen általános jellegű megerősítéséről van szó. Ezt a megfontolást példázza a Milánóban vagy Milánó közelében tartott két találkozóval kapcsolatos bánásmód is, amelyekre az Atofina nyilatkozata szerint 1999-ben került sor. A Törvényszék egyik kérdésére adott válaszában a Bizottság kifejtette, hogy „az Atofina által [a nyilatkozatában] említett [e] két találkozót nem fogad[ta] el a [felperesekkel] szemben, mivel a második, a Degussa által benyújtott engedeékenység iránti kérelem nem erősítette meg kifejezetten a Barlo jelenlétét ezeken a találkozókon”. Ezenkívül kifejtette, hogy „[a] kifogásközlésre adott válaszában 160. pontjában a Degussa az Atofina, a Degussa, a Lucite a Madreperla és a Plastidit jelenlétének felidézésére szorítkozott, amint az a kifogásközlés 240. pontjában is szerepel”. Márpedig a Bizottság nem magyarázta meg, hogy a kifogásközlés 240. pontjában miért döntött úgy, hogy nem említi meg a Barlot a Milánóban vagy Milánó közelében tartott két találkozó résztvevői között, míg ezt a vitatott, Barcelonában tartott találkozó esetében megtette, és mindezt abban a helyzetben, amikor a Barlo jelenlétét az Atofina mindkét esetben ugyanazokkal a szavakkal jelezte („ugyanazok, továbbá [...]”). Nem zárható tehát ki, hogy ami a versenyellenes találkozók résztvevőinek kilétét illeti, a Degussa bizonyos mértékben a kifogásközlés szövegére támaszkodott a tények objektív rekonstruálása helyett.

111 Végül emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a felperesek határozottan vitatják a Barlo jelenlétét a vitatott találkozón, mindezt úgy, hogy a megtámadott határozatban az ellenük elfogadott valamennyi más találkozón való jelenlétét kifejezetten elismerik, másrészt, hogy a megtámadott határozat nem utal ennek a találkozónak egyetlen más megerősítésére sem, amelyben azonban az Atofina szerint az ICI (később Lucite), valamint a „Repsol” és „Irlen” vállalkozások is részt vettek, és az ICI, valamint a Lucite szintén nyújtott be kérelmet az engedelegységi közlemény alapján.

112 Tekintettel a fentiekben elemzett valamennyi tényezőre, különösen arra, hogy a Bizottság nem tudott a szóban forgó találkozóval kapcsolatos okirati bizonyítékokat,

vagy a Barlónak az azon való részvételével kapcsolatos részletesebb nyilatkozatokat összegyűjteni, valamint tekintettel arra az elvre, amely szerint a bíróságban felmerülő bármely kételynek annak a vállalkozásnak a javát kell szolgálnia, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje (lásd a fenti 58. pontot), meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (164) preambulumbekzdésében említett, Barcelonában tartott találkozót a felperesekkel szemben nem lehet elfogadni.

- 113 E tekintetben ugyan rá kell mutatni, hogy a Bizottság jogosan állítja, hogy habár pontos és egybehangzó bizonyítékokat kell nyújtania a jogsértés elkövetésére vonatkozó szilárd meggyőződésének alátámasztásául (lásd ebben az értelemben a fenti 43. pontban hivatkozott Volkswagen kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 43. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 55. pontját), nem szükséges, hogy a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyíték a jogsértés összes elemét tekintve eleget tegyen e feltételeknek, hanem elegendő, ha az intézmény által felhozott bizonyítékok a maguk összességében értékelve megfelelnek e követelménynek (lásd ebben az értelemben a fenti 44. pontban hivatkozott JFE Engineering és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 180. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Hasonlóképpen, a Bizottság jogosan hivatkozik arra a tényre, hogy a bizonyítékokat összességükben kell értékelni, figyelemmel valamennyi releváns ténybeli körülményre (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-141/94. sz., Thyssen Stahl kontra Bizottság ügyben 1999. március 11-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-347. o.] 175. pontját).
- 114 Mivel azonban a Bizottság azt állítja, hogy az 1999 május–júniusában Barcelonában tartott találkozót a kartell tagjai közötti folyamatos együttműködésre tekintettel kell értékelni, amely a Degussa álláspontja szerint 1984–1985-ben kezdődött, emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban elismerte, hogy „a Barlónak a kartellben való részvétele nem hasonlítható a többi vállalkozás többségének részvételéhez”, tekintve különösen, hogy „az igazolt versenyellenes kapcsolattartások inkább azt bizonyítják, hogy a Barlo csak ritkán vett részt azokon a találkozókon, amelyek a vállalkozásnak a PMMA-lemezekkel kapcsolatos versenyellenes megállapodásokról vagy magatartásokról való tájékoztatására korlátozódtak” (a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdése). Egyébiránt a Bizottság elismerte azt is, hogy a Barlo a többi vállalkozásnál rövidebb ideig vett részt a jogsértésben, tudniillik 1998. április 30. és 2000. augusztus 21. között, míg a jogsértés maga 1997. január 23-tól 2002. szeptember 12-ig terjedően bizonyított. A körülményekre tekintettel teljesen elképzelhető,

hogy a Barlo részvétele a kartellben csupán arra a négy találkozóra korlátozódott, amelyeken a felperesek elismerték a jelenlétét. Következésképpen sem a Bizottság által a felperesek ellen összegyűjtött bizonyítékoknak azok teljességében történő értékelése, sem az ügy összefüggései nem teszik lehetővé a fenti 112. pontban foglalt következtetés megváltoztatását.

115 Ebből következik, hogy a jelen kifogást el kell fogadni.

– A Barlo részvételével zajló más kapcsolatok vagy információcserék hiányáról

116 A felperesek vitatják a megtámadott határozat (227) preambulumbekzdésében szereplő állítások pontosságát. Rámutatnak egyrészt, hogy azon találkozók részletes leírása, amelyeken a Barlo részt vett, mutatja, hogy az említett találkozók nem szolgáltattak számára információt azoknak a találkozóknak a tartalmával kapcsolatban, amelyeket elmulasztott. Másrészt a felperesek hangsúlyozzák, hogy a megtámadott határozat semmilyen más olyan kapcsolatot vagy információcserét nem jelöl meg, amelyekben a Barlo részt vett volna, és hogy ilyen kapcsolatok vagy információcserék létezésére vonatkozóan semmilyen bizonyíték nincsen.

117 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott határozat (227) preambulumbekzdéséből a következő tűnik ki:

„[...] az a tény, hogy a Barlo talán nem vett részt valamennyi, azon termékkel kapcsolatos találkozón, amelyre ez a vállalkozás specializálódott (vagyis a PMMA-lemezek), egyáltalán nem érinti a kartellben való részvételének értékelését, mivel az általa

elmulasztott találkozókat megelőzően és azokat követően is részt vett találkozón, és azokon lehetősége nyílt arra, hogy piaci magatartása meghatározása érdekében információkat kapjon és tudomást szerezzen a versenytársaival megosztott információkról [...]”.

- 118 Meg kell állapítani, hogy a felperesek érvelése e preambulumbekzdés téves értelmezésén alapul. A Bizottság abban ugyanis pusztán azon feltételezés elutasítására szorított, hogy a felperesek egységes és folyamatos jogsértésért való felelősségét nem lehet megállapítani azon találkozók korlátozott száma miatt, amelyeken a Barlo részt vett. A Bizottság ezzel szemben nem állította sem azt, hogy a Barlot ténylegesen tájékoztatták az általa elmulasztott találkozók tartalmáról, sem azt, hogy sor került más kapcsolatokra és információcserékre, amelyekben a Barlo is részt vett. Csak annyit tett, hogy rámutatott annak a lehetőségére, hogy a Barlot tájékoztatták („lehetősége nyílt”), amely lehetőséget egyébiránt a keresetlevélben nem vitattak.
- 119 A felperesek ezen érvelése tehát hatástalan.
- 120 Egyébiránt nem vitatott a felek között, hogy a Bizottság által a felperessel szemben elfogadott kifogások a Barlonak a PMMA-lemezeket érintő, a fentiekben megvizsgált öt versenyellenes találkozón való részvételén alapulnak.
- 121 Ezen túlmenően az, hogy a felek vitatják az egységes jogsértésért való felelősségüket, az első jogalap második részével kapcsolatosan az alábbiakban elvégzett vizsgálat keretébe tartozik.
- 122 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.

– Az első jogalap első részével kapcsolatos következtetés

- ¹²³ A fentiekre tekintettel az első jogalpnak a Barlo részvételével megvalósult találkozók és egyéb kapcsolatok vagy információcserék téves értékelésén alapuló első részét el kell fogadni, amennyiben az a Barlónak az 1999 májusában vagy júniusában Barcelonában tartott találkozón való állítólagos részvételének értékelésére vonatkozik, az azt meghaladó részében pedig el kell utasítani. Ennek a következtetésnek a megtámadott határozat jogszerűségével, valamint a bírság összegének meghatározásával kapcsolatos lehetséges hatásának vizsgálatára az alábbiakban kerül sor.

Az első jogalap második részéről, amely a Barlo három PMMA-terméket érintő „egységes és közös versenyellenes tervben” való részvételének téves értékelésén alapul

- ¹²⁴ A felperesek úgy érvelnek, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság tévesen állapította meg, hogy a három termékkategóriát, nevezetesen a PMMA-fröccsöntőkeverékeket, a PMMA-lemezeket és a PMMA-szanitereket érintő „egységes és közös versenyellenes tervhez” való csatlakozásukkal vagy hozzájárulásukkal megsértették az EK 81. cikket.
- ¹²⁵ E tekintetben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a versenyszabályok megsértésének jellegére, valamint az ennek okán kiszabott szankciók jellegére és súlyára tekintettel az e jogsértések elkövetéséért való felelősség személyes jellegű (a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 78. pontja).

- 126 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy az EK 81. cikk (1) bekezdésében hivatkozott versenyellenes megállapodások és összehangolt magatartások szükségszerűen több vállalkozás közreműködésének az eredményei, akik mindnyájan társelkövetők a jogsértésben, de részvételük többek között az érintett piac jellemzőitől, az egyes vállalkozások e piacon elfoglalt helyzetétől, az elérendő céloktól és a választott vagy tervbe vett végrehajtási módoktól függően különböző formát ölthet. Mindazonáltal önmagában az a körülmény, hogy az egyes vállalkozások a rájuk jellemző sajátos formában vesznek részt a jogsértésben, nem elegendő ahhoz, hogy felelősségüket kizárják a jogsértés egészéért, beleértve azokat a magatartásokat, amelyeket gyakorlatilag más részt vevő vállalkozások hajtottak végre, de amelyeknek ugyanaz a versenyellenes célja vagy hatása (a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 79. és 80. pontja).
- 127 Az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértése nem csak elszigetelt magatartás eredménye lehet, hanem magatartássorozat vagy akár folytatólagos magatartás eredménye is. Ez az értelmezés nem vitatható azon az alapon, hogy e magatartássorozat vagy e folytatólagos magatartás egy vagy több eleme önmagában is az említett rendelkezés megsértésének minősülhet (lásd ebben az értelemben fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 81. pontját). Amennyiben a különböző magatartások – azonos, közös piacon belül versenytorzító céljuk alapján – egy „átfogó terv” keretébe illeszkednek, a Bizottság az e cselekmények miatti felelősséget jogszerűen róhatja fel az összességében figyelembe vett jogsértésben való részvétel alapján (lásd a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 258. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot), még akkor is, ha bizonyított, hogy az érintett vállalkozás közvetlenül csak egy vagy több, a jogsértést megalapozó elembe vett részt (lásd a Törvényszék T-101/05. és T-111/05. sz., BASF és UCB kontra Bizottság egyesített ügyekben 2007. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 2007., II-4949. o.] 161. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 128 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében annak megállapítása tekintetében, hogy valamely vállalkozás részt vett-e ilyen egységes megállapodásban, a Bizottságnak kell bizonyítania azt, hogy az említett vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított

magatartásról, illetve azt, hogy e magatartást ésszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni (a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 87. pontja, valamint a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 83. pontja).

¹²⁹ Végül hangsúlyozni kell, hogy azon tény, hogy valamely vállalkozás nem vett részt a kartell összes alkotóelemében, illetve csekély szerepet játszott azokban, amelyekben részt vett, figyelembe kell venni a jogsértés súlyának értékelése és – adott esetben – a bírság összegének meghatározása során (a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítélet 90. pontja, valamint a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 86. pontja).

¹³⁰ A jelen ügyben rá kell mutatni először, hogy a megtámadott határozat rendelkező része nem határozza meg pontosan a jogsértés terjedelmét, amelyért annak címzettjei felelősek, mivel az 1. cikk az érintett termékek kifejezett említése nélkül csak arról szól, hogy „versenyellenes megállapodások és összehangolt magatartások összességében [vett részt] a metakrilátok ágazatában”.

¹³¹ Mindazonáltal emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely aktus rendelkező része elválaszthatatlan annak indokolásától, és az aktust – amennyiben szükséges – az elfogadásához vezető okok figyelembevételével kell értelmezni (lásd a Törvényszék T-201/04. sz., Microsoft kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 17-én hozott ítéletének [EBHT 2007., II-3601. o.] 1258. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

132 Márpedig a megtámadott határozat (2) preambulumbekzdése világosan kimondja, hogy az egységes és folyamatos jogsértés az alábbiak szerint három PMMA-terméket érint:

„A jelen határozat címzettjei a metakrilátok ágazatában az alábbi három termék vonatkozásában az [EK] 81. cikkbe és az EGT-Megállapodás 53. cikkébe ütközö egységes és folyamatos jogsértésben vettek részt:

- PMMA-fröccsöntökeverékek;
- PMMA-lemezek; és
- PMMA-szaniterek.”

133 Ezen túlmenően a megtámadott határozat (222)–(226) preambulumbekzdésében a Bizottság kifejtette azokat az okokat, amelyeknél fogva úgy vélte, hogy a szóban forgó kartellt a fenti három termék vonatkozásában egységes és folyamatos jogsértésnek lehet minősíteni. Ebben az összefüggésben a felperesek sajátos esetét a következők szerint írja le:

„Az a tény, hogy az érintett vállalkozások nem vettek részt az átfogó kartell valameny-i alkotóelemében, nem mentesítheti őket az [EK] 81. cikkbe ütközö jogsértésért való felelősségük alól. A jelen ügyben az a körülmény, hogy a Barlo a versenyellenes megállapodásokban részes többi féllel ellentétben nem gyártja a három PMMA-terméket, nem változtat sem a jogsértés jellegén, sem annak célján, amely abban áll, hogy torzítsa mindezen termékek árának rendes változását. A [megtámadott határozat] 3. fejezetében kifejtett tényekből világosan kiderül, hogy lehetőségeikhez képest

(vagyis aszerint, hogy a megállapodásokkal érintett egy vagy több termék területén specializálódtak-e) a versenyellenes megállapodásokban részes valamennyi fél csatlakozott és hozzájárult ehhez a közös versenyellenes tervhez.” (a megtámadott határozat (226) preambulumbekzdése)

- 134 A megtámadott határozat mindezen indokaira figyelemmel meg kell tehát állapítani, hogy annak 1. cikke megállapítja a felpereseknek az egységes és folyamatos jogsértésért való felelősségét a PMMA-fröccsöntőkeverékek, a PMMA-lemezek és a PMMA-szaniterek vonatkozásában.
- 135 Másodszor rá kell mutatni, hogy a Törvényszéknek nem azt a kérdést kell értékelnie, hogy a három szóban forgó termék vonatkozásában az egységes jogsértés fennállt-e, hanem azt, hogy fennáll-e a felperesek felelőssége ezen jogsértés egészéért. A felperesek ugyanis csak a válaszban fogalmazták meg azt az érvelést, amely az egységes jogsértés mint olyan fennállását kérdőjelezi meg. Ezt az érvelést új jogalaprak kell tekinteni, és a Törvényszék eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-a alapján el kell utasítani, mint elfogadhatatlant. Egyébiránt az alábbi megfontolásokra tekintettel azokat semmiképpen sem szükséges megvizsgálni.
- 136 Meg kell tehát vizsgálni azt, hogy a felpereseknek a jogsértésben való részvétele saját magatartásuknál fogva olyan jellegű volt-e, amely megalapozza felelősségüket a részvételük időtartama alatt elkövetett jogsértés egésze tekintetében.
- 137 E tekintetben először el kell utasítani az arra a tényre alapított érvet, hogy a Barlo tevékenysége nem terjedt ki a termékek egyik kategóriájára, tudniillik a PMMA-szaniterek ágazatára. E tekintetben elegendő megállapítani, amint azt a Törvényszék már kimondta, hogy valamely vállalkozás megsértheti az EK 81. cikk (1) bekezdésében előírt tilalmat, ha a más vállalkozásokkal egyeztetett magatartásának célja a

verseny korlátozása a közös piacon belüli érintett piacon, anélkül hogy mindez szükségképpen azt feltételezné, hogy ő maga az említett érintett piacon tevékenykedik (lásd a Törvényszék T-99/04. sz., AC-Treuhand kontra Bizottság ügyben 2008. július 8-án hozott ítéletét (EBHT 2008., II-1501. o.) és T-29/05. sz., Deltafina kontra Bizottság ügyben 2010. szeptember 8-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-4077. o.] 48. pontját) Következésképpen önmagában az a tény, hogy a Barlo nem tevékenykedett a PMMA-szaniterek ágazatában, nem jelenti szükségszerűen azt, hogy nem állapítható meg a felperesek felelőssége az e termék vonatkozásában elkövetett jogsértésért.

- 138 Másodszor az a tény, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság „eláll[t] [a felperesek] ellen a PMMA-fröccsöntőkeverékekkel kapcsolatban felhozott kifogásoktól” (a megtámadott határozat (93) preambulumbekzdése), szintén nem jelenti azt, hogy felelőségük nem állapítható meg egy olyan egységes jogsértésért, amely éppen ezt a terméket érinti.
- 139 Igaz, hogy a Bizottság által a megtámadott határozat (93) preambulumbekzdésében alkalmazott megfogalmazás meglehetősen szerencsétlen, és ellentétesnek tűnhet a felperesek ezen egységes jogsértésért való, a megtámadott határozat (2) és (226) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 1. cikkében megállapított felelőségével (lásd a fenti 130–134. pontot). Mindazonáltal a megtámadott határozat indokainak összességére tekintettel a megtámadott határozat (93) preambulumbekzdését szükségszerűen úgy kell értelmezni, hogy a Bizottság szerint nem bizonyított a Barlónak a kartell PMMA-fröccsöntőkeverékeket érintő részében való közvetlen részvétele. Márpedig ez az egyetlen tény önmagában nem zárja ki a felperesek felelőségének megállapítását az egységes jogsértésért a három érintett termék vonatkozásában (lásd a fenti 126. pontot).
- 140 Harmadszor az a tény, hogy a felperesek tekintetében a Bizottság a megtámadott határozatban csak öt találkozót említett, amelyekre több mint két éves időszak alatt került sor, és amelyek közül egyébiránt egy sem volt „csúcstalálkozó”, ahol az

„alapvető együttműködési megállapodásokat” megkötötték (a megtámadott határozat (105) preambulumbekzdése), szintén nem elegendő ahhoz, hogy kizárja az egy-séges jogsértésért való felelősségüket.

- 141 Az ítélezési gyakorlatból ugyanis kiderül, hogy az a tény, hogy a különböző vállalkozások eltérő szerepet játszottak a közös cél elérése érdekében, nem változtat a versenyellenes cél és így a jogsértés fennállásán, ha minden vállalkozás a saját szintjén hozzájárult e közös cél eléréséhez (lásd a Törvényszék T-425/05. sz., BST kontra Bizottság ügyben 2010. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1373. o.] 32. pontját és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot). Ezen túlmenően, amint azt a Bíróság már megállapította, a több évre kiterjedő átfogó megállapodás keretében a kartell megnyilvánulásai közötti pár hónapos eltérés kis jelentőséggel bír. Az a tény viszont, hogy a különböző cselekmények azonos céljuk miatt egy átfogó terv részét képezik, meghatározó (a fenti 46. pontban hivatkozott Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 260. pontja, valamint a fenti 43. pontban hivatkozott Lafarge kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 483. pontja).
- 142 Negyedszer a felperesek által előadott érvek fényében meg kell vizsgálni azt, hogy a fenti 128. pontban hivatkozott ítélezési gyakorlatban kialakított feltételek fennállnak-e.
- 143 E tekintetben a Törvényszék kifejtette, hogy valamely vállalkozást akkor is felelősnek lehet tekinteni az átfogó kartell miatt, ha bizonyított, hogy a kartellnek közvetlenül csak egy vagy néhány alkotóelemében vett részt, amennyiben egyfelől tudott, vagy tudnia kellett arról, hogy az az összejátszás, amelyben közreműködött, különösen több évig rendszeresen szervezett találkozók révén, olyan átfogó rendszerbe illeszkedett bele, amelynek célja a versenyfeltételek torzítása volt, és amennyiben másfelől ezen átfogó rendszer magában foglalta a kartell összes alkotóelemét (a Törvényszék T-48/00. sz., Corus UK kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2325. o.] 176. pontja és a fenti 141. pontban hivatkozott BST kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 32. pontja).

- 144 Ennek megfelelően valamely megállapodásnak – amelyben valamely vállalkozás részt vett – és valamely átfogó kartellnek a tárgya közötti azonosság önmagában nem elegendő ahhoz, hogy e vállalkozásnak felróják az átfogó kartellben való részvételt. Csakis akkor jelentheti ugyanis az érintett megállapodásban való részvétele annak kifejezését, hogy csatlakozik ezen átfogó kartellhez, ha az e megállapodásban részt vevő vállalkozás tudott, vagy tudnia kellett arról, hogy ezzel bekapcsolódik az átfogó kartellbe (a Törvényszék T-28/99. sz., Sigma Technologie kontra Bizottság ügyben 2002. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-1845. o.] 45. pontja, valamint a fenti 54. pontban hivatkozott Bolloré és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 209. pontja).
- 145 E tekintetben már most emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság nem bizonyította, és nem is állította, hogy a Barló tudott, vagy neki tudnia kellett arról, hogy a PMMA-lemezeket érintő kartellben való részvétellel egy három PMMA-terméket érintő átfogó kartellbe kapcsolódik be.
- 146 Ellenkezőleg, amint azt a felperesek jogosan hangsúlyozzák, a Bizottság maga ismerte el a megtámadott határozatban, hogy „a Barlo nem tudott, vagy nem szükségszerűen tudhatott a versenyellenes megállapodásokra irányuló átfogó tervről” (a megtámadott határozat (335) preambulumbekézdése).
- 147 Hasonlóképpen, a Bizottság nem állítja, hogy a Barlónak tudomása volt a más vállalkozások által tervezett vagy ténylegesen megvalósított, ugyanazon célokat követő magatartásokról, vagy hogy e magatartásokat ésszerűen előre láthatta, és kész volt elfogadni ezek kockázatát. Ellenkezőleg, az ellenkérelemben állítja, hogy a Barlo tudott a versenytársainak erre az egységes cél elérésére irányuló cselekményeiről, „legalábbis ami a PMMA-lemezeket illeti”.
- 148 A Bizottság által támogatott feltételezés ugyanis azon az egyetlen állításon alapul, hogy az a jogsértés, amit a Barlo „szubjektív módon olyanként észlelhetett”, mint amely csak a PMMA-lemezekre terjedt ki, valójában egy nagyobb, egységes jogsértés

szerves része volt, amely mindhárom PMMA-termékre kiterjedt. Márpedig a fenti 128., 143. és 144. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatból egyértelműen következik, hogy a jogsértés szubjektív észlelése az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértése tekintetében releváns elem. E tekintetben emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy ez a rendelkezés csak akkor alkalmazandó, ha fennáll az érintett felek szándékegysége (lásd a Törvényszék T-18/05. sz., IMI és társai kontra Bizottság ügyben 2010. május 19-én hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1769. o.] 88. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- ¹⁴⁹ Ezen túlmenően hangsúlyozni kell, hogy pusztán azon tény alapján, hogy a Barlo tudott a PMMA-lemezek területén fennálló versenyellenes célokról, és követte azokat, nem állapítható meg, hogy ugyanígy tudott az egységes kartell által a metakrilátok ágazatában követett egységes célkitűzésről. Amint azt ugyanis a Törvényszék már megállapította, az egységes célkitűzés fogalma nem határozható meg egy adott ágazaton belüli verseny torzítására való általános hivatkozással, mivel a verseny érintettsége mint cél vagy hatás az EK 81. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó valamennyi magatartásnak a lényegi eleme. Az egységes célkitűzés fogalmának ekképpen való meghatározása azzal a kockázattal járna, hogy az egységes és folyamatos jogsértés fogalma elveszti értelmének egy részét, mivel az lenne a következménye, hogy a valamely gazdasági ágazatot érintő, az EK 81. cikk (1) bekezdésében tiltott különböző magatartásokat szisztematikusan egységes jogsértést megvalósító elemeknek kellene minősíteni (lásd a Törvényszék fenti 127. pontban hivatkozott BASF és UCB kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 180. pontját, valamint T-446/05. sz., Amann & Söhne és Cousin Filterie kontra Bizottság ügyben 2010. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1255. o.] 92. pontját).

- ¹⁵⁰ A Bizottság feltételezése ugyanis lehetővé tenné az egységes jogsértés betudását egy vállalkozásnak pusztán az említett jogsértés és azon megállapodás közötti objektív kapcsolatok megállapítása alapján, amelyben ez a vállalkozás részt vett, mint például az ugyanazon gazdasági ágazathoz tartozás, még hozzá anélkül, hogy bizonyítanák, hogy tudomása volt erről az egységes jogsértésről, vagy hogy azt ésszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni.

- 151 Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a Barlo részvétele a PMMA-lemezeket érintő jogsértésben saját magatartásánál fogva maga után vonná a felperesek felelősségét az egységes jogsértés egészének tekintetében, az első jogalap második része tehát megalapozott.
- 152 Következésképpen meg kell semmisíteni a megtámadott határozat 1. cikkét annyiban, amennyiben az megállapítja, hogy a felperesek megsértették az EK 81. cikk (1) bekezdését és az EGT-Megállapodás 53. cikkét azzal, hogy versenyellenes megállapodások és összehangolt magatartások összességében vettek részt nemcsak a PMMA-lemezek, hanem a PMMA-fröccsöntőkeverékek és a PMMA-szaniterek vonatkozásában is.
- 153 Ami ennek a megállapításnak a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegére gyakorolt esetleges hatását illeti, annak vizsgálatára az alábbiakban, a második jogalap – jogsértés súlyának téves értékelésére alapított – második részének elemzése során kerül sor.

Az első jogalap harmadik részéről, amely a Barlo folyamatos jogsértésben való részvételének téves értékelésén alapul

- 154 A felperesek úgy érvelnek, hogy a Bizottság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon, hogy folyamatos jogsértést követtek el. Hangsúlyozzák, hogy a megtámadott határozat a Barlo öt találkozáson való jelenlétén alapul, amelyekre két évnél hosszabb időszak alatt került sor, ami gyakorlati szempontból nézve kizárja a kartellben való folyamatos részvétel minden formáját. Ezen túlmenően a felperesek megjegyzik, hogy figyelmen kívül hagyva az 1999 májusában vagy júniusában Barcelonában tartott állítólagos találkozót, amelynek a megtartását is vitatják, a megtámadott határozat négy

olyan találkozón alapul, amelyből az első kettőt 1998 első félévében, míg a másik kettőt 2000-ben tartották, vagyis az ezen találkozók között eltelt időszak 20 hónap.

- 155 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a jogsértés időtartama az EK 81. cikk (1) bekezdése szerinti jogsértés fogalmának alkotóeleme, és az időtartam bizonyítása elsősorban a Bizottság feladata. Az ítélkezési gyakorlat megköveteli, hogy a jogsértés időtartamát közvetlenül megalapozó bizonyítékok hiányában a Bizottság legalábbis olyan, időben kellően közeli tényekre vonatkozó bizonyítékokra hivatkozzék, hogy ésszerűen elfogadható legyen az, hogy e jogsértés két meghatározott időpont között megszakítás nélkül folytatódott (lásd a Törvényszék T-450/05. sz., Peugeot és Peugeot Nederland kontra Bizottság ügyben 2009. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2009., II-2533. o.] 220. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 156 Egyébiránt a Törvényszék megállapította, hogy az a tény, hogy a kartell mint olyan megszakítatlan volt, nem teszi lehetővé annak a kizárását, hogy egy vagy több résztvevője bizonyos időre megszakította az abban való részvételét (a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 83. pontja).
- 157 Ezen túlmenően a Bizottságnak az a feltételezése, miszerint egy jogsértés folyamatos jellegét a kartelltől való elhatárolódás hiányára és valóban önálló politika gyakorlásának hiányára tekintettel kell elemezni, nem csupán a kartell tevékenységeitől egy rövid időszakon keresztül történő távolmaradásra, csak abban az esetben lehetne releváns, ha a Bizottság eleget tett volna az őt terhelő bizonyítási tehernek, vagyis olyan, időben kellően közeli tényekre vonatkozó bizonyítékokra hivatkozott volna, hogy ésszerűen elfogadható legyen az, hogy a jogsértés két meghatározott időpont között megszakítás nélkül folytatódott (lásd a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 86. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A Bizottság feltételezésének elfogadása ilyen bizonyítékok hiányában

ugyanis azt jelentené, hogy a jogsértés időtartama tekintetében a bizonyítási teher a felpereseket terhelné, amely ellentétes a fenti 43. és 155. pontban foglalt elvekkel.

- 158 Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a jelen ügyben a Bizottság – állításának megfelelően – benyújtott-e időben kellően közeli tényekre vonatkozó bizonyítékokat.
- 159 E tekintetben rá kell mutatni arra is, hogy bár a jogsértő magatartás két megnyilvánulását elválasztó időszak releváns kritériumot jelent a jogsértés folyamatos jellegének bizonyításakor, azon kérdés, hogy az említett időszak elegendően hosszú-e a jogsértés megszakításához, vagy sem, nem vizsgálható absztrakt módon. Épp ellenkezőleg, azt a kérdéses kartell működésével összefüggésben kell értékelni (lásd a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 89. pontját), ideértve adott esetben azokat a sajátos módokat is, ahogyan az érintett vállalkozás részt vesz a kartellben.
- 160 Tekintettel az első jogalap első részének vizsgálatára, meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a felperesek ellen felhozott kifogások a Barlónak a következő négy találkozóán való jelenlétén alapulnak: az 1998 áprilisában Dernbachban (a megtámadott határozat (151) preambulumbekzdése), 1998. június 29-én Darmstadtban (a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdése), 2000. február 24-én Heidelbergben (a megtámadott határozat (167) preambulumbekzdése) és 2000. augusztus 21-én Deidesheimben (a megtámadott határozat (168) preambulumbekzdése) tartott találkozók.
- 161 Először meg kell állapítani, hogy csupán pár hónap választja el a dernbachit a darmstadti találkozótól egyrészt, valamint a heidelbergit a deidesheimi találkozótól másrészt. Ezek az időtartamok, amelyeket a kartell működésének összefüggésében kell értelmezni, nem elég hosszúak ahhoz, hogy a Barló kartellben való részvételének megszakítását meg lehessen állapítani. Egyébiránt a felperesek sem állítják ennek az ellenkezőjét.

- 162 Másodszer meg kell tehát határozni, hogy a Bizottság bizonyította-e a Barlo folyamatos részvételét a kartellben az 1998. június 29-én Darmstadtban (a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdése) és a 2000. február 24-én Heidelbergben tartott találkozó (a megtámadott határozat (167) preambulumbekzdése) között.
- 163 E tekintetben rá kell mutatni egyrészt, hogy amint az a megtámadott határozat (155) preambulumbekzdéséből kitűnik, az 1998. június 29-i, Darmstadtban tartott találkozón a résztvevők áremelésben állapodtak meg 1998 októberére vonatkozóan. Ebből a preambulumbekzdésből ugyan kiderül, hogy a Barlo nem utalt arra, hogy módosítani fogja árpolitikáját, és a megtámadott határozat (157) preambulumbekzdése nem említi a Barlot azon vállalkozások között, amelyek 1998. június 29-én Darmstadtban ténylegesen megállapodást kötöttek, ez nem változtat azon, hogy felhasználhatta az 1998 októberére tervezett áremeléssel kapcsolatos információknak, és ennek megfelelően alakíthatta kereskedelmi magatartását. Meg kell tehát állapítani, hogy a Barlo 1998 októberének végéig folyamatosan részt vett a kartellben.
- 164 Másrészt meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat ebben az időszakban a PMMA-lemezekkel kapcsolatosan tíz találkozóra utal, amelyekre a Darmstadtban tartott találkozót követően került sor, még hozzá meglehetősen rendszerességgel legalább az 1999. év feléig (nevezetesen 1998. augusztus 18-án, szeptember 11-én és december 10-én, 1999. január 20-án, március 4-én és 19-én, május 5-én, az 1999 májusában vagy júniusában tartott találkozók, valamint két további találkozó pontos időpont nélkül 1999-ben Olaszországban; a megtámadott határozat (157) és az azt követő preambulumbekzdései). A megtámadott határozat szerint ezeken a találkozókön a résztvevők áremelésekről és a szolgáltatási költségek ügyfelekre történő áthárításáról állapodtak meg, és a piaccal kapcsolatos információcserét folytattak. Ezen túlmenően a megtámadott határozat (166) preambulumbekzdése utal az 1999. november 1-jén bejelentett és 2000 januárjában végrehajtott áremelésre (a megtámadott határozat (166) preambulumbekzdése).
- 165 E megfontolásokból kitűnik egyrészt, hogy az az időszak, amíg a Barlo nem vett részt összejátszásra irányuló kapcsolatokban vagy megnyilvánulásokban, közel tizenhat hónapot tett ki (1998 októberének vége és 2000. február 24. között), valamint másrészt, hogy ez az időszak messze meghaladta azon időszakokat, amelyek időtartama

alatt a kartell tagjaiként a vállalkozások kifejezték a verseny korlátozására irányuló szándékukat. Meg kell tehát állapítani, hogy a Barlo folyamatos részvétele a kartellben ezen időszak tekintetében nem bizonyított.

¹⁶⁶ Ezen túlmenően, még akkor is, ha a megtámadott határozat szerint a Barlo részvétele a kartellben mindenesetre „a találkozókra való ritka” részvételre korlátozódtott, amely csak abból állt, hogy „tájékoztadjon a PMMA-lemezekkel kapcsolatos versenyellenes megállapodásokról és magatartásokról” (a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdése), e megfontolás nem kérdőjelezi meg a fent említett időtartam alatt a jogsértésben való részvételének megszakadásával kapcsolatos megállapítást. Bármilyen versenyellenes kapcsolat bizonyítása hiányában ugyanis nem tekinthető úgy, hogy a Barlo tudomást szerezhetett az ezen időszakban megkötött megállapodásokról.

¹⁶⁷ A megtámadott határozatot tehát meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben megállapítja a felperesek felelősségét a kartellben 1998. november 1-je és 2000. február 23. között való részvételükért. Ami ennek a megállapításnak a bírság összegének meghatározására gyakorolt esetleges hatását illeti, az az alábbiakban kerül megvizsgálásra.

Az 1/2003 rendelet 23. cikke (3) bekezdésének, az iránymutatásnak és az arányosság elvének megsértésére alapított, második jogalapról

¹⁶⁸ A felperesek azt állítják, hogy még ha feltételezzük is, hogy vétkességük az EK 81. cikk megsértéséért megállapítható, a velük szemben kiszabott bírság sérti az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdésében, valamint az iránymutatásban foglalt szabályokat, és sérti az arányosság elvét.

A második jogalap első részéről, amely az állítólagos jogsértés időtartamának téves értékelésén alapul

- 169 A felperesek úgy érvelnek, hogy a jogsértésben való részvételük időtartama, amelyet a megtámadott határozat két év három hónapban állapít meg, téves, mivel a Bizottság tévesen állapította meg az 1998. április 30-i és a 2000. augusztus 21-i időpontokat mint a jogsértésben való részvételük kezdő és befejező időpontját, főként pedig azért, mert a megtámadott határozat nem tartalmaz elegendő bizonyítékot azon állítás alátámasztására, hogy a jogsértés ebben az időszakban folyamatos és megszakítatlan volt.
- 170 E tekintetben először el kell utasítani mint megalapozatlant a felperesek kifogásait a Bizottság által a jogsértésben való részvételük kezdő és befejező időpontjaként megállapított időpontokra vonatkozóan.
- 171 Egyrészt, amint az a fentiekből is kitűnik, a Barlo részvétele az 1998 áprilisában Dernbachban tartott versenyellenes találkozón jogilag megkövetelt módon bizonyítást nyert. Ezen túlmenően a felperesekkel szemben kiszabott bírság összege tekintetében nem releváns az a tény, hogy a Bizottság nem tudta megállapítani ennek a találkozóknak a pontos időpontját, mivel a felperesek számára legkedvezőbb időpontot (1998. április 30.) fogadta el.
- 172 Másrészt a felpereseknek a jogsértésben való részvétele befejező időpontjával (2000. augusztus 21.) kapcsolatban a fentiekből kitűnik, hogy ebben az időpontban a Barlo részt vett egy olyan versenyellenes találkozón, amelyről nem határolódott el. E körülmények között az arra alapított érv, hogy a Barlo nem egyezett bele az áremelésekbe, még annak bizonyítottságát feltételezve sem releváns. Ugyanez vonatkozik arra az érvre is, amely azon alapul, hogy a Bizottság e találkozót követően nem bizonyította a Barlo jogellenes magatartását.

- 173 Másodszer emlékeztetni kell arra, hogy az első jogalap harmadik részének vizsgálata keretében már megállapítást nyert, hogy a felperesek részvétele a kartellben 1998. november 1-je és 2000. február 23-a között nem bizonyított, és meg kell semmisíteni a megtámadott határozatot abban a részében, amelyben a Bizottság ezen időszak vonatkozásában megállapította a felelősségüket. Következésképpen azt is meg kell állapítani, hogy a Bizottság a jogsértésben való részvételük időtartamának meghatározása során a bírság összegének kiszámítása keretében tévesen vette figyelembe ezt az időszakot.
- 174 El kell utasítani a Bizottságnak azt a feltételezését, amely szerint a kartellben való részvétel megszakadása két, együttesen még magasabb összegű bírsághoz vezet. Amint az ugyanis a fentiekből is következik, a felperesek egy és ugyanazon jogsértésben vettek részt, még ha ez a részvétel meg is szakadt. Elsősorban tehát ennek a jogsértésnek a súlya alapján, nem pedig két elkülönült jogsértés alapján kell a bírság összegét meghatározni. Ezen túlmenően a jogsértés súlya, amelyet különösen a jogsértés jellege és földrajzi kiterjedése alapján kell értékelni, a felpereseknek az abban való részvétele megszakadása ellenére is változatlan.
- 175 A Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének keretében tehát újból ki kell számolni a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét a jogsértésben való tényleges részvételük időtartamára figyelemmel (lásd ebben az értelemben a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 96., 97. és 190. pontját).
- 176 A fentiekre tekintettel a jogsértésben való részvétel időtartama 11 hónap és 28 nap volt. Következésképpen az iránymutatásban foglalt és a Bizottság által a megtámadott határozatban alkalmazott, a bírság összegének kiszámítására vonatkozó módszer alapján ez a részvétel rövid időtartamú jogsértésnek minősül, amelynek tekintetében főszabály szerint nincs helye a bírság összege semmilyen növelésének (az iránymutatás 1. B. pontja). Mindazonáltal ez utóbbi rendelkezés nem minősül kögens

szabálynak, és semmiképpen nem kötheti a Törvényszéket korlátlan felülvizsgálati jogkörének keretében.

- 177 Márpedig a jelen ügy körülményeire, különösen az előző pontban foglalt időtartam szükségszerűen megközelítő jellegére tekintettel, mivel az az 1998. október 30-i időpontot jelöli meg a felpereseknek a kartellben való részvétele első időszakának befejező időpontjaként, valamint arra a tényre figyelemmel, hogy ez a részvétel a későbbiekben folytatódott, a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a bírság kiindulási összegének 10%-os növelése megfelelően tükrözi a jogsértésben való részvétel időtartamát.
- 178 Következésképpen a bírság összegét csökkenteni kell, a Bizottság által a megtámadott határozat (353) preambulumbekzdésében alkalmazott, a kiindulási összeg 20%-os növelése helyett 10%-os növelésnek van helye, a második jogalap első részét az ezt meghaladó részében pedig el kell utasítani.

A második jogalap második részéről, amely az állítólagos jogsértés súlyának téves értékelésén alapul

- 179 A felperesek azt állítják, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a jogsértés súlyának megállapításakor meg kell határozni az érintett vállalkozások egyéni felelősségét, valamint mindegyikük esetében részvételük relatív súlyát. Álláspontjuk szerint a Bizottság a megtámadott határozatban vagy nem folytatta le ezt az egyéni vizsgálatot, vagy azt tévesen folytatta le. Következésképpen a bírság kiindulási összege (15 millió euró) nem igazolt.

- 180 E tekintetben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben valamely jogsértést több vállalkozás együtt követ el, mindegyik esetében meg kell vizsgálni a jogsértésben való részvételük relatív súlyát (a fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Participazioni ügyben hozott ítélet 153. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) annak meghatározása érdekében, hogy vannak-e rájuk nézve súlyosító vagy enyhítő körülmények (a Törvényszék T-73/04. sz., Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben 2008. október 8-án hozott ítéletének [EBHT 2008., II-2661. o.] 190. pontja).
- 181 Ez a következtetés a büntetések és joghátrányok egyéniesítése elvének logikus következménye, amely elv szerint valamely vállalkozás csak a neki személyesen felróható tények miatt szankcionálható, és amely elv minden olyan közigazgatási eljárásban alkalmazandó, amely az uniós versenyszabályok alapján szankciók kiszabásához vezethet (a Törvényszék T-224/00. sz., Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ügyben 2003. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2597. o.] 261. pontja).
- 182 Az iránymutatás alkalmazását illetően emlékeztetni kell arra, hogy az abban meghatározott módszer szerint a bírság összegének meghatározása olyan szabályozáson alapul, amely egy, a jogsértés súlyán és időtartamán alapuló alapösszeg meghatározásából indul ki, amelyet a súlyosító körülmények figyelembevétele céljából növelnek, míg az enyhítő körülmények figyelembevétele céljából csökkentenek.
- 183 Amint az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az iránymutatás alkalmazásának keretében meg kell különböztetni a jogsértés súlyának értékelését, amely a bírság általános kiindulási összegének meghatározására szolgál, valamint az egyes érintett vállalkozások jogsértésben való részvétele relatív súlyának értékelését, amely utóbbi kérdést a súlyosító és enyhítő körülmények esetleges alkalmazása keretében kell megvizsgálni (a fenti 180. pontban hivatkozott Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 100. pontja; lásd továbbá ebben az értelemben a Törvényszék T-220/00. sz., Cheil Jedang kontra Bizottság ügyben 2003. július 9-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-2473. o.] 189. pontját és T-18/03. sz., CD-Contact Data kontra Bizottság ügyben 2009. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-1021. o.] 95. pontját).

- 184 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az iránymutatás 2. és 3. pontja előírja a bírság alapösszegének az egyes érintett vállalkozásokra jellemző súlyosító és enyhítő körülmények esetén történő kiigazítását. Közelebbről az iránymutatás 3. pontja az „Enyhítő körülmények” cím alatt azon körülmények nem kimerítő listáját tartalmazza, amelyek a bírság alapösszegének csökkentéséhez vezethetnek. Így hivatkozik a vállalkozás passzív szerepére, a megállapodások tényleges alkalmazásának hiányára, a jogsértés abbahagyására a Bizottság első beavatkozásával egy időben, a vállalkozásnak a tanúsított magatartás jogsértő jellegére vonatkozó ésszerű kétségére, arra a tényre, hogy a jogsértést gondatlanságból követték el, valamint arra, hogy a vállalkozás az engedékenységű közlemény hatályán túlmenően ténylegesen együttműködött az eljárásban.
- 185 Ezzel szemben a bírság kiindulási összegének meghatározásakor a Bizottság nem köteles értékelni egy adott vállalkozás magatartásának hatásait. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a bírságok általános szintjének meghatározása során figyelembe veendő hatások mindenesetre nem azok a hatások, amelyeket a vállalkozás állítása szerint ténylegesen folytatott magatartása váltott ki, hanem azok, amelyeket annak a jogsértésnek az egésze váltott ki, amelyben a vállalkozás részt vett (a Bíróság fenti 34. pontban hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ügyben hozott ítéletének 152. pontja és C-554/08. P. sz., Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben 2009. november 12-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 21. és 24. pontja).
- 186 A jelen ügyben a felperesek először lényegében azt róják fel a Bizottságnak, hogy nem elemezte a saját magatartásukat a jogsértés súlyának értékelése során. Hangsúlyozzák ugyanis, hogy a jogsértésnek a megtámadott határozat (319)–(331) preambulumbekzdésében foglalt „különösen súlyosnak” való minősítéskor a Bizottság a kartellre mint olyanra összpontosított, anélkül hogy a különböző versenytársak, különösen a Barlo egyéni magatartásának jelentőséget tulajdonított volna. Márpedig a felperesek álláspontja szerint a Barlo magatartását nem lehet „különösen súlyosnak” minősíteni, különösen a jogsértésnek a megtámadott határozat (320) preambulumbekzdésében elemzett fő jellemzőire tekintettel.

- 187 E tekintetben rá kell mutatni, hogy – amint a fentiekből kitűnik – az iránymutatás alkalmazásának keretében egy vállalkozás saját magatartásával kapcsolatos elemeket adott esetben a súlyosító és az enyhítő körülmények értékelésének szakaszában kell figyelembe venni (az iránymutatás 2. és 3. pontja) annak érdekében, hogy kiigazítsák az azon jogsértés súlyára tekintettel meghatározott bírság alapösszegének mértékét, amelyben a vállalkozás részt vett. Következésképpen el kell utasítani azt az érvet, amely szerint a Bizottságnak a bírság összege meghatározásának e szakaszában kifejezetten a felperesek egyéni magatartását kellett volna vizsgálnia.
- 188 Továbbá a felperesek valójában nem vitatják a jogsértés Bizottság által megállapított súlyát magát. Közelebről, bár azt állítják, hogy a Bizottság semmilyen módon nem elemezte az érintett földrajzi piac méretét, nem adnak elő semmilyen elemet annak érdekében, hogy vitassák a Bizottság azon következtetésének megalapozottságát, miszerint ez a piac az EGT teljes területére kiterjedt.
- 189 Mindenesetre, amint azt a Bíróság megállapította, az iránymutatásból kitűnik, hogy a horizontális árkartelleket, illetve a piac felosztására irányuló horizontális kartelleket önmagában a jellegüknél fogva különösen súlyos jogsértéseknek lehet minősíteni, anélkül hogy a Bizottság köteles lenne bizonyítani a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatását (a Bíróság C-534/07. P. sz., Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 3-án hozott ítéletének [EBHT 2009., I-7415. o.] 75. pontja, valamint C-125/07. P., C-133/07. P., C-135/07. P. és C-137/07. P. sz., Erste Group Bank és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2009. szeptember 24-én hozott ítéletének [EBHT 2009., I-8681. o.] 103. pontja). Az ilyen kartellek esetében ugyanis jellegüknél fogva a legsúlyosabb bírságokat kell kiszabni. A kartelleknek a piacra gyakorolt esetleges tényleges hatása, és különösen azon kérdés, hogy a versenykorlátozás mennyivel hozott létre magasabb piaci árat azon árhoz képest, amely a kartell hiányában állt volna fenn, nem meghatározó szempont a bírságok szintjének megállapítása tekintetében (a Törvényszék T-127/04. sz., KME Germany és társai kontra Bizottság ügyben 2009. május 6-án hozott ítéletének [EBHT 2009., II-1167. o.] 64. pontja). Következésképpen a felperesek azon érvei, amelyek szerint magatartásuknak nem volt

semmilyen hatása a piacra, semmiképpen nem teszik lehetővé a jogsértés „különösen súlyosnak” való minősítésének megkérdőjelezését.

- ¹⁹⁰ Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság a megtámadott határozat (331) preambulumbekzdésében megalapozottan következtetett arra, hogy a szóban forgó kartell pusztán a jellegénél fogva, valamint azon tény alapján, hogy az EGT egész területére kiterjedt, „különösen súlyos” jogsértésnek minősül.
- ¹⁹¹ Másodszor a felperesek vitatják a Bizottság által a megtámadott határozat (332)–(336) preambulumbekzdésében az „eltérő bánásmód” alapján lefolytatott értékelést, amely az esetükben a bírság összegének 25%-os csökkentését eredményezte.
- ¹⁹² A felperesek egyrészt úgy érvelnek, hogy a bírság összege a 25%-os csökkentést megelőzően semmiféle eltérő bánásmódot nem tükröz, mivel az ugyanazon „matematikai képlet” alkalmazásának eredménye, mint valamennyi érintett vállalkozás esetében. A felperesek álláspontja szerint a bírság kiindulási összegének megállapításakor a Bizottság az érintett vállalkozások által a PMMA-termékek vonatkozásában az EGT-n belül elért forgalom megközelítőleg 30%-át alkalmazta (a megtámadott határozat (334) preambulumbekzdése).
- ¹⁹³ E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás 1.A. pontjának hatodik bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogsértésben érintett vállalkozásokra alkalmazott kiindulási összegek eltérőek lehetnek „annak figyelembevétele érdekében, hogy az egyes vállalkozások jogsértő magatartása milyen súlyú, és ebből következően milyen tényleges hatást gyakorol a versenyre, különösen, ha az azonos típusú jogsértéseket elkövető vállalkozások mérete között jelentős különbség áll fenn”. A Bizottság a megtámadott határozat (332) és az azt követő preambulumbekzdéseiben ennek megfelelően járt el. Kimondta, hogy „a kiszabható bírságok skálája alapján a

vállalkozásokkal szemben eltérő bánásmód alkalmazása lehetséges, amellyel figyelembe vehető a jogsértőknek azon tényleges gazdasági képessége, hogy a versenyben jelentős kárt okozzanak”, valamint hogy „ez megfelelő, ha, mint a jelen ügyben, a jogsértésben részt vevő vállalkozásoknak a kartellel érintett termékekkel kapcsolatos forgalma jelentősen eltér” (a megtámadott határozat (332) preambulumbekézése). Rá kell mutatni arra is, hogy bár nem derül ki a megtámadott határozatból, hogy a Bizottság a felperesek által állított „matematikai képletet” alkalmazta, az ugyanakkor egyértelműen kiderül belőle, hogy a bírság kiindulási összegének megállapításakor valamennyi érintett vállalkozásra ugyanazt a szempontot alkalmazta, vagyis a „kartellben való részvétellel érintett PMMA-termékek értékesítéséből származó forgalom relatív súlyát” (a megtámadott határozat (333) preambulumbekézése).

194 Ez az eljárás mindazonáltal nem bírálható. Ellenkezőleg, hátrányos megkülönböztetéstől mentesen teszi lehetővé a kartell résztvevői közötti objektív különbségek figyelembevételét, tekintettel az elérni kívánt célra, vagyis arra, hogy a bírság összegeit a jogsértők azon tényleges gazdasági képességére tekintettel határozzák meg, hogy a versenyben kárt okozzanak. Mivel ebből a bánásmódból eltérő kiindulási összegek következtek, meg kell állapítani, hogy a Bizottság a felperesek állításával ellentétben az irányelv értelmében valóban „eltérő bánásmódot” alkalmazott.

195 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság által megállapított szempont figyelembe veszi azt a tényt is, hogy a felpereseknek a jogsértésben való közvetlen részvétele csak a PMMA-lemezekkel kapcsolatban bizonyított. A Bizottság ugyanis világosan kimondta, hogy „[a] Barlo tekintetében kizárólag a PMMA-lemezek érintettek” (a megtámadott határozat (333) preambulumbekézése), tehát az e termék vonatkozásában 2000-ben az EGT-n belül elért forgalmat vette figyelembe. Márpedig, amint az az ügy irataiból kiderül, a felperesek a PMMA-fröccsöntőkeverékek ágazatában is tevékenykedtek. Következésképpen az első jogalap második részének megalapozottsága (lásd különösen a fenti 152. pontot) e kérdésben nem érinti a Bizottság értékelését.

- 196 A felperesek másrészt azt állítják, hogy a bírság összegének a megtámadott határozat (335) preambulumbekzdésében alkalmazott 25%-kal történő csökkentését a Bizottság nem indokolta meg megfelelően, valamint hogy az nem elégséges. Álláspontjuk szerint e csökkentés kapcsán – az egységes jogsértés egészéért való felelősség megállapítása mellett – figyelembe kellett volna venni azt a tény, hogy nem voltak a kartell egészéért felelősek, nem csupán azt, hogy arról nem tudtak. Következésképpen úgy vélik, hogy az MMA-nak a szóban forgó három termékkategória közötti megoszlását tükröző csökkentés lett volna az „abszolút minimum”. Emlékeztetnek rá, hogy a megtámadott határozat (5) preambulumbekzdése szerint ez a megoszlás a következő volt: 49% a lemezek, 36% a fröccsöntőkeverékek és 15% a szaniterek esetében.
- 197 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a felperesek jogosan állítják, hogy a bírság kiindulási összegének meghatározásánál figyelembe kellett venni azt a tény, hogy nem voltak felelősek a kartell egészéért, amint az az első jogalap második részének vizsgálatából is következik.
- 198 Amint az ugyanis a fentiekből következik, a megtámadott határozat más címzettjeivel ellentétben a felpereseknek csak a kartell egyik ága, nevezetesen a PMMA-lemezekkel kapcsolatos ága volt betudható. Ebből következően a versenyjogi szabályok megsértése szükségszerűen kevésbé volt súlyos, mint a jogsértés valamennyi ágában részt vevő jogsértőknek betudható jogsértés, akik nagyobb mértékben járultak hozzá ennek a kartellnek a hatékonyságához és súlyához, mint egy olyan jogsértő, aki ugyan ezen kartellnek csupán egyetlen ágában vett részt (lásd ebben az értelemben a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 162. és 164. pontját).
- 199 Márpedig egy vállalkozásra sosem szabható ki olyan bírság, amelynek összegét olyan összejátszásban való részvételre tekintettel számították ki, amely tekintetében nem állapították meg a felelősségét (a fenti 144. pontban hivatkozott Sigma Technologie kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 79–82. pontja, valamint a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 157. pontja).

- 200 Az iránymutatás alkalmazása keretében ezen értékelést szükségszerűen az egyéniesített kiindulási összeg megállapításának szakaszában kell elvégezni, mivel az enyhítő körülmények figyelembevétele csupán a bírság alapösszegének kiigazítását teszi lehetővé a kartell jogsértő vállalkozás általi működtetésének módjai alapján. Márpedig azon jogsértő vállalkozás, amelynek e kartell bizonyos ágai tekintetében nem állapították meg a felelősségét, nem játszhatott szerepet az említett ágak működtetésében (a fenti 148. pontban hivatkozott IMI és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 164. pontja).
- 201 Meg kell ugyanakkor állapítani, hogy bár a jelen ügyben a Bizottság tévedett a felpereseknek a kartellben való felelőssége megállapításával kapcsolatban, mindazonáltal a fentiekben ismertetett elveknek megfelelően helyesen járt el a bírság összegének meghatározása során.
- 202 Egyrészt, amint az a fentiekből kitűnik (lásd a fenti 195. pontot), a bírság összege kiszámításának azon szakaszát, amely során az érintett vállalkozásokat a kartellel érintett PMMA-termékek értékesítéséből származó forgalom szerinti relatív súlyuk alapján különböző kategóriákba sorolják, nem érinti a jogsértésért való felelősség meghatározásakor elkövetett hiba.
- 203 Egyébiránt a felperesek azon érvével kapcsolatban, miszerint a figyelembe vett forgalomból ki kell zárni a Quinn Plastics, SA forgalmát, mivel a megtámadott határozatban a Bizottság ezzel a társasággal szemben minden kifogást elejtett, elegendő annyit megállapítani, hogy a felperesek nem vitatják a Bizottság azon állítását, amely szerint az a tény, hogy ez a társaság nem címzettje a megtámadott határozatnak, semmit nem változtat a Barlo társaságnak tulajdonítható, PMMA-lemezekből származó forgalom, amely a címzett anyavállalatot, azaz a Quinn Barlot is magában foglalja, amely a jogsértés időpontjában a Quinn Plastics, SA 100%-os tulajdonosa volt.

- 204 Másrészt a megtámadott határozat (335) preambulumbekzdésében a Bizottság a felperesek vonatkozásában a bírság kiindulási összegének 25%-os csökkentését alapította meg, azzal az indokkal, hogy „nem egyértelmű, hogy a Barlo részt vett-e, vagy sem, a PMMA-fröccsöntőkeverékekkel vagy a PMMA-szaniterekkel kapcsolatos összejátszásra irányuló kapcsolatokban”, és következésképpen „úgy tűnik, hogy a Barlónak nem, vagy nem szükségszerűen volt tudomása a versenyellenes megállapodásokra irányuló átfogó tervről”.
- 205 Igaz, hogy a Bizottság e csökkentés indokaként nem a kartell PMMA-fröccsöntőkeverékekkel vagy a PMMA-szaniterekkel összefüggő ágaiért való felperesi felelősség hiányát jelölte meg, hanem csupán a felpereseknek az ezekben az ágakban való közvetlen részvétele vagy utóbbiakról való tudomásuk hiányát.
- 206 Mindazonáltal ez az egyetlen megfontolás nem olyan jellegű, amely megkérdőjelezhetné a nyújtott csökkentést, mivel a Bizottság ezen az alapon jogosan csökkentette a bírság összegét.
- 207 Azt kell tehát ezek után megvizsgálni, hogy az említett csökkentés, valamint az abból következő egyéniesített kiindulási összeg (15 millió euró) a megtámadott határozat 1. cikkének részleges megsemmisítését is figyelembe véve megfelelően tükrözi-e a felperesek által elkövetett jogsértés súlyát (lásd a fenti 152. pontot).
- 208 E tekintetben rá kell mutatni, hogy bár az említett jogsértés a három érintett termék-ből kizárólag egyre vonatkozott, ez nem változtat azon, hogy jellegénél fogva különösen súlyos jogsértésről volt szó (lásd a fenti 189. pontot), amely ráadásul az EGT egész területére kiterjedt. Közelebbről az a tény, hogy az egységes jogsértés – annak egészére figyelemmel – a versenyjog még súlyosabb megsértését jelentette volna,

semmiképpen sem jelenti azt, hogy a felperesek által elkövetett jogsértés önmagában nem „különösen súlyos” (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-448/05. sz., Oxley Threads kontra Bizottság ügyben 2010. április 28-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 37. pontját).

- 209 Ezt a következtetést nem kérdőjelezik meg a felperesek arra vonatkozó érvei, hogy nem bizonyított, hogy a kartellnek a megtámadott határozat (320) preambulumbekzdésében kifejtett fő jellemzőiben részt vettek. Tekintettel ugyanis a fenti 180–187. pontban kifejtettekre, a bírság kiindulási összege meghatározásának szakaszában nem a felperesek saját magatartása a releváns kérdés, hanem annak a jogsértésnek a jellemzői, amelyben részt vettek. Márpedig egyrészt a felperesek nem állítják, hogy a kartellnek a megtámadott határozat (320) preambulumbekzdésében kifejtett fő jellemzői nem alkalmazhatóak a vitatott jogsértésre, mivel az csak a PMMA-lemezekre vonatkozott. Másrészt, ha feltételezzük is, hogy a felperesek nem vettek közvetlenül részt a megtámadott határozat (320) preambulumbekzdésében foglalt versenyellenes magatartások valamennyi típusában, rá kell mutatni, hogy a felperesek részt vettek a PMMA-lemezekkel kapcsolatos találkozókön, amelyek során többek között ármegállapodásokat kötöttek, megvitatták az árakat, és a piaccal kapcsolatos információkat cseréltek (lásd a fenti 60–78. pontot), és így tudomásuk volt az említett versenyellenes magatartásokról, beleértve azokat is, amelyekben közvetlenül nem vettek részt, vagy amelyeket ésszerűen előre láthattak (lásd a fenti 128. pontot).
- 210 Meg kell tehát állapítani, hogy a felperesek által elkövetett jogsértés az iránymutatás értelmében „különösen súlyosnak” minősítendő. Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás ilyen jogsértések esetében főszabály szerint a bírság legkisebb kiindulási összegként 20 millió eurót határoz meg.
- 211 A felperesek azon érvével kapcsolatban, amelynek lényege az, hogy a bírság velük szemben alkalmazott kiindulási összegének tükröznie kellene a PMMA-lemezeknek az összes, az egységes jogsértés tárgyát képező PMMA-termékhez viszonyított

jelentőségét, emlékeztetni kell arra, hogy az arányosság elve azzal jár, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának értékelése során figyelembe vett tényezőkkel arányosan kell megállapítania a bírság összegét, és hogy ennek során e tényezőket koherens és objektíven igazolható módon kell alkalmaznia (lásd a fenti 141. pontban hivatkozott BST kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 212 Mindazonáltal, amint az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, az érintett piac mérete főszabály szerint nem egy kötelezően figyelembe veendő tényező, hanem csupán egyike azon tényezőknek, amelyek a jogsértés súlyosságának értékelése és a bírság meghatározása szempontjából relevánsak (lásd a fenti 189. pontban hivatkozott Pym és Pym Consumer kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 55. pontját). Hasonlóképpen, az iránymutatásban kifejtett módszer szerint a bírság kiindulási összegének meghatározásával összefüggésben ez semmiképpen sem meghatározó tényező (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-116/04. sz., Wieland-Werke kontra Bizottság ügyben 2009. május 6-án hozott ítéletének [EBHT 2009., II-1087. o.] 62–64. pontját).
- 213 Ebből következik, hogy a bírság kiindulási összege csökkentésének, amelyre a felperesek számíthattak arra tekintettel, hogy a kartellnek csak a PMMA-lemezeket érintő részében vettek részt, nem kellett arányos módon tükröznie az e terméknek az összes, az egységes jogsértés tárgyát képező PMMA-termékhez viszonyított jelentőségét. Ellenkezőleg, egy ilyen csökkentés nem felelt volna meg a fenti 211. pontban hivatkozott arányosság elvével, mivel az nem vette volna megfelelően figyelembe azt a tényt, hogy a megtámadott határozat többi címzettjéhez hasonlóan a felperesek is egy jellegénél fogva különösen súlyos jogsértésben vettek részt, amely az EGT egész területére kiterjedt.
- 214 Rá kell mutatni továbbá, hogy a felperesek kérelme, amely lényegében a bírság kiindulási összegének a Bizottság által megítélt 25%-os csökkentése helyett (lásd a fenti 196. pontot) 51%-kal történő csökkentésére irányul, nem a három érintett PMMA-termék értékesítéséből származó forgalmon alapul, hanem az alapanyag (MMA) e három termék közötti megoszlásán, anélkül hogy a felperesek kifejtették, hogy ez

a szempont mennyiben releváns az általuk elkövetett jogsértés súlyának értékelése tekintetében. Márpedig, ami azt a kérdést illeti, hogy a három PMMA-termék értékesítéséből 2000-ben az EGT-n belül származó forgalom mekkora része tudható be egyedül a PMMA-lemezeknek, a Bizottság által a Törvényszék kérelmére válaszul benyújtott dokumentumokból kiderül, hogy ezt az érintett vállalkozások többsége, beleértve a felpereseket is, a közigazgatási eljárás során 60%-ra vagy annál többre becsülte, és egyetlen vállalkozás becsülte azt megközelítőleg 50%-ra.

²¹⁵ E körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperesek bírsága kiindulási összegének a megtámadott határozat (335) preambulumbekkezdésében megállapított 25%-os csökkentése megfelelően tükrözi a jogsértés súlyát, amelyben a felperesek részt vettek. Ebből következik egyrészt, hogy függetlenül a felpereseknek a kartellért való felelőssége megállapítása során elkövetett hibától (lásd a fenti 152. pontot), a Bizottság nem követett el nyilvánvaló értékelési hibát a bírságuk kiindulási összegének megállapítása során, másrészt ezen összeg további csökkentésének a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében nincs helye.

²¹⁶ Ennélfogva a második jogalap második részét el kell utasítani.

A második jogalap harmadik részéről, amely az enyhítő körülmények téves értékelésén alapul

²¹⁷ A felperesek úgy érvelnek, hogy a megtámadott határozatban az enyhítő körülményekkel kapcsolatos értékelés indokolása nem megfelelő, és sérti az iránymutatást, valamint az arányosság elvét.

– A jogsértés megvalósításában való passzív és csekély szerepről

- 218 A felperesek úgy vélik, hogy a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdésében a passzív és csekély szerep alapján alkalmazott 50%-os csökkentéssel kapcsolatos bizottsági értékelés indokolása téves, mivel az említett preambulumbekzdés pontatlan és nem bizonyított állításokat tartalmaz. Következésképpen ez a csökkentés nem elégséges.
- 219 E tekintetben előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében, amikor a Bizottság olyan iránymutatásokat fogad el, amelyek célja a Szerződés betartása mellett azon szempontok pontosítása, amelyeket mérlegelési jogköre gyakorlása során alkalmazni kíván, ezzel e jogkör önkorlátozását eredményezi, mivel a saját maga számára felállított tájékoztató jellegű szabályoknak köteles megfelelni (lásd a fenti 180. pontban hivatkozott Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 192. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 220 Mindazonáltal a Bizottság saját mérlegelési jogkörének az iránymutatás elfogadásából származó korlátozásával nem összeegyeztethetetlen a Bizottság alapvető mérlegelési mozgásterének fenntartása. Az iránymutatás ugyanis számos olyan rugalmas elemet tartalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a Bizottság diszkrecionális jogkörét az 1/2003 rendelet Bíróság által értelmezett rendelkezéseinek megfelelően gyakorolja (lásd ebben az értelemben a Törvényszék fenti 212. pontban hivatkozott Wieland-Werke kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 31. pontját és T-161/05. sz., Hoechst kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 30-án hozott ítéletének [EBHT 2009., II-3555. o.] 129. pontját).
- 221 Mivel az iránymutatásban nem szerepelnek az enyhítő körülményekkel kapcsolatban olyan kötelező jellegű előírások, amelyeket a Bizottság figyelembe vehetne, meg kell állapítani, hogy a Bizottság mozgásteré bizonyos mértékben továbbra is fennáll arra vonatkozóan, hogy enyhítő körülmények címén átfogó módon értékelhesse a bírság-összeg esetleges csökkentésének mértékét.

222 Az iránymutatás 3. pontjának első francia bekezdésében szereplő, a jogsértés megvalósításában játszott kizárólag passzív vagy követő szerepre vonatkozó enyhítő körülménnyel kapcsolatban a Bizottság a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdésében a következőket mondta ki:

„[...] A (137) és (223) preambulumbekzdésben leírt tényekből egyértelműen kitűnik, hogy a Barlo kartellben való részvétele nem hasonlítható a többi vállalkozás többségének részvételéhez. Úgy tűnik, hogy nincs sok olyan tényező, amely azt bizonyítaná, hogy a Barlo aktívan részt vett az esetleges versenyellenes megállapodások vagy magatartások kialakításában. Az igazolt versenyellenes kapcsolatok inkább azt mutatják, hogy a Barlo ritkán volt jelen a találkozókön, amelyek a vállalkozásnak a PMMA-lemezekkel kapcsolatos versenyellenes megállapodásokról vagy összehangolt magatartásokról való tájékoztatására korlátozódtak. Úgy tűnik továbbá, hogy a Barlo sok jelentős többoldalú találkozóon nem vett részt, amelyek során az ármegállapodások és a versenyellenes magatartások kulcsfontosságú alkotóelemeiben megegyeztek.”

223 E megfontolásokra tekintettel a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a felperesek „passzív és csekély” szerepet játszottak, ezért számukra a velük szemben egyébként kiszabandó bírság összegének 50%-os csökkentését állapította meg (a megtámadott határozat (374) preambulumbekzdése).

224 Rá kell mutatni e tekintetben, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a passzív szerep az érintett vállalkozás által „visszafogottabb magatartás” tanúsítását feltételezi, azaz a versenyellenes megállapodás vagy megállapodások kidolgozásában játszott aktív részvételtől való tartózkodást. A vállalkozás kartellben játszott passzív szerepét megalapozó tényezőként lehet figyelembe venni különösen azt, ha a kartell többi tagjához képest jelentősen ritkábban vett részt a találkozókön, ha később lépett arra a piacra, ahol a jogsértés történt, függetlenül attól, hogy mennyi ideig vett részt a jogsértésben,

vagy ha a jogsértésben részt vevő más vállalkozás képviselője erre vonatkozóan kifejezetten nyilatkozatot tesz (lásd a Törvényszék T-456/05. sz. és T-457/05. sz., Gütermann és Zwicky kontra Bizottság egyesített ügyekben 2010. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1443. o.] 184. és 185. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

225 Meg kell tehát állapítani, hogy a Bizottság a jelen ügyben helyesen értékelte a felperesek passzív szerepével kapcsolatos enyhítő körülményt. Lényegében kimondta ugyanis, hogy a felpereseknek a kartellben való részvétele nem hasonlítható a többi vállalkozás többségének részvételéhez, mivel az igazolt versenyellenes kapcsolatok inkább azt mutatják, hogy a Barlo ritkán vett részt a találkozókön, amelyek a vállalkozásnak a PMMA-lemezekkel kapcsolatos versenyellenes megállapodásokról vagy magatartásokról való tájékoztatására korlátozódtak.

226 Egyébiránt a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdéséből egyértelműen kiderül, hogy a szóban forgó enyhítő körülmény értékelésekor a Bizottság kizárólag az első jogalap első részének vizsgálata keretében elemzett tényeket vette figyelembe. E tekintetben hangsúlyozni kell különösen, hogy a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdése kifejezetten utal annak (137) preambulumbekzdésére, amelynek értelmében „[a] kifogásközlésre adott válaszukban [a felperesek] cáfol[ják] [B.] jelenlétét a legtöbb olyan találkozóon, amelyen részt kellett volna vennie”, „megerősítve ugyanakkor [B.] jelenlétét négy találkozóon”. E körülmények között azok a megállapítások, amelyek szerint „[ú]gy tűnik, hogy nincs sok olyan tényező, amely azt bizonyítaná, hogy a Barlo aktívan részt vett az esetleges versenyellenes megállapodások vagy magatartások kialakításában”, vagy hogy „[ú]gy tűnik továbbá, hogy a Barlo nem vett részt sok jelentős többoldalú találkozóon”, nem értelmezhetőek úgy, hogy azok versenyellenes megállapodások vagy magatartások kialakításában való aktív részvételt, vagy jelentős többoldalú találkozókon való részvételt rónak a felperesek terhére. A felperesek kifogásai tehát e tekintetben hatástalanok.

227 A felperesek egyébiránt a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdése szövegének vitatására szorítkoznak, anélkül hogy kifejtenék, hogy a jelen ügy tényei – az elemzett enyhítő körülmény alapján – mennyiben igazolnának még nagyobb mértékű csökkentést.

228 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.

– A jogsértő megállapodások vagy magatartások tényleges végrehajtásának hiányáról

229 A felperesek úgy vélik, hogy tévesek azok az indokok, amelyek alapján a Bizottság a megtámadott határozatban elutasította a jogsértő megállapodások vagy magatartások tényleges végrehajtásának hiányára mint enyhítő körülményre alapított érvüket (a megtámadott határozat (381) preambulumbekzdése).

230 A Bizottság a megtámadott határozat (381) preambulumbekzdésében az alábbiakat jegyezte meg:

„Bár nincs bizonyíték arra, hogy a Barlo szisztematikusan tartózkodott az ármegállapodás alkalmazásától vagy a kiegészítő szolgáltatások költségeinek az ügyfelekre való áthárításától, ezzel szemben nyilvánvaló, hogy abban a helyzetben volt, hogy felhasználhatta a piaccal kapcsolatban kicserélt információkat, és annak következtében módosíthatta kereskedelmi magatartását (esetleg a piaci részesedés növekedésének elősegítése érdekében). Ezen túlmenően a Barlo a többi vállalkozást illetően nem tartózkodott kifejezetten az összes vállalkozás által javasolt és eldöntött közös célok követésétől (függetlenül azon kérdéstől, hogy ezek a célok néha csak váratlanul merültek-e fel egy találkozó során). A Bizottság elutasítja tehát a Barlo azon érvét, amely

szerint a jogsértő megállapodások vagy magatartások tényleges végrehajtásának hiánya a részéről enyhítő körülménynek minősül.”

231 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az iránymutatás 3. pontjának második francia bekezdésében foglalt, a jogsértő megállapodások vagy magatartások tényleges alkalmazásának hiányával kapcsolatos enyhítő körülmény kedvezményében való részesülés nyújtásakor azt kell megvizsgálni, hogy az érintett vállalkozás által előadott körülmények alapján megállapítható-e, hogy az alatt az időszak alatt, amíg e vállalkozás a jogsértő megállapodások tagja volt, a piacon versenyző magatartást folytatva ténylegesen kivonta magát a végrehajtásuk alól, vagy legalább egyértelműen és nagymértékben megszegte az e kartell végrehajtására irányuló kötelezettségeket olyannyira, hogy ezáltal megzavarta annak működését (a Törvényszék T-26/02. sz., Daiichi Pharmaceutical kontra Bizottság ügyben 2006. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-713. o.] 113. pontja és a fenti 180. pontban hivatkozott Carbone-Lorraine kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 196. pontja).

232 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat (381) preambulumbekzdésében a Bizottság értékelését az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a helyes szempontokra alapította.

233 Közelebbről a felperesek érvényesen nem kifogásolhatják azt, hogy a Bizottság figyelembe vette az azzal kapcsolatos bizonyítékok hiányát, hogy a Barlo szisztematikusan tartózkodott az ármegállapodások alkalmazásától vagy a kiegészítő szolgáltatások költségeinek az ügyfelekre való áthárításától, mivel a szóban forgó enyhítő körülmény értékelésének keretében nyilvánvalóan releváns tényezőről van szó. Egyébiránt, ellentétben azzal, amit a felperesek állítanak, a megtámadott határozat (381) preambulumbekzdésének szövegéből egyértelműen kiderül, hogy ez csak egy tényező volt azok közül, amelyek általános értékelése alapján a Bizottság elutasította a szóban forgó enyhítő körülmény figyelembevételét.

- 234 Márpedig a felperesek érvei nem olyan jellegűek, amelyek megkérdőjelezhetnék a Bizottság ezen általános értékelését.
- 235 Először, a felperesek által előadott körülmények nem elégségesek annak bizonyításához, hogy a Barlo ténylegesen tartózkodott az árakra vonatkozó megállapodások alkalmazásától vagy a kiegészítő szolgáltatások költségeinek az ügyfelekre való áthárításától.
- 236 A felperesek ugyanis pusztán előadják egyrészt B. azon nyilatkozatait, amelyek szerint a Barlo semmit nem hajtott végre azon találkozókat követően, amelyek jelen volt, valamint másrészt az Atofinának a megtámadott határozat (326) preambulumbekzdésében foglalt állítását. Ezen túlmenően kifejezetten elismerik, hogy nem tudnak az 1999 és 2000 közötti időszak tekintetében az árpolitikával kapcsolatos pontos bizonyítékokat előterjeszteni.
- 237 Márpedig meg kell állapítani, hogy az Atofina állítása arra utal, hogy a 2000-tól 2002-ig tartó időszakban a Barlónak a PMMA-lemezekkel kapcsolatos piaci részesedése nőtt. Tekintettel arra, hogy a Barlo a jogsértésben 1998. április 30. és 2000. augusztus 21. között vett részt, ez nem olyan tényező, amely bizonyíthatná az ármegállapodások végrehajtásától való tartózkodást, még kevésbé annak szisztematikus jellegét. Ami a Barlo képviselőjének nyilatkozatait illeti, azok az őket alátámasztó objektív okirati bizonyítékok hiányában önmagukban nem rendelkeznek megfelelő bizonyító erővel.
- 238 Hasonlóképpen, önmagában nem meghatározó az a körülmény, hogy a megtámadott határozat nem tartalmaz az ármegállapodások Barlo általi végrehajtására vonatkozó bizonyítékokat. Annak hiányában ugyanis, hogy bizonyítást nyerne, hogy egy vállalkozás jogsértő megállapodásokat vagy magatartásokat valósított meg, nem lehet azt állítani, hogy a felperesek esetében a Bizottságnak pusztán ezen az alapon csökkentenie kellett volna a bírság összegét.

- 239 Másodszer a felperesek nem kérdőjelezik meg a Bizottság értékelését, miszerint a Barlo felhasználhatta a találkozókra kicserélt piaci információkat, és ennek megfelelően módosíthatta kereskedelmi magatartását. Pusztán arra az állításra szorítkoznak, hogy ezt a kijelentést a Bizottság nem bizonyította. Márpedig a fenti 231. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint a felpereseknek kellett olyan jellegű körülményeket előadniuk, amelyek igazolják a kívánt enyhítő körülmény alkalmazását, különösen a jogsértésnek a piacokat és/vagy az érintett vállalkozásokat érintő, kereskedelmi szempontból jelentős és bizalmas információk cseréjével kapcsolatos ága alkalmazásától való esetleges tartózkodással kapcsolatban.
- 240 Harmadszer a felperesek vitatják a Bizottságnak a megtámadott határozat (381) preambulumbekzdésének második mondatában foglalt értékelését, azzal az indokkal, hogy semmilyen közös célban nem állapodtak meg azokon a találkozókra, amelyeken a Barlo jelen volt. Ez az állítás mindazonáltal nem pontos, amint az az első jogalap első részének vizsgálatából kiderül.
- 241 Egyébiránt rá kell mutatni, hogy a felperesek nem állították, hogy a Barlo legalábbis egyértelműen és jelentős mértékben annak működését megzavaró módon megsértette a kartell végrehajtására vonatkozó kötelezettséget (lásd a fenti 231. pontot).
- 242 Ebből következik, hogy a felperesek kifogásai nem megalapozottak a megtámadott határozat (381) preambulumbekzdésében foglalt bizottsági értékeléssel kapcsolatosan.
- 243 A teljesség kedvéért hangsúlyozni kell, hogy a jelen ügy körülményeire tekintettel a megtámadott határozat általános rendszere is az elemzett enyhítő körülmény elismerésének megtagadását igazolja.

244 Abból ugyanis egyrészt kiderül, hogy bizonyos időszakokon keresztül a kartell egésze nem volt teljesen hatékony, mivel annak résztvevői, beleértve a Barlot is, eltértek a megkötött megállapodásoktól (lásd például a megtámadott határozat (329) preambulumbekzdését). Márpedig a kartell mint olyan működésének sajátos jellemzőjéről lévén szó, az enyhítő körülményként önmagában nem vehető figyelembe, legfeljebb a jogsértés súlyának vizsgálata keretében. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a bírság kiindulási összegének meghatározása keretében a Bizottság megvizsgálta a kartell nem hatékony jellegével kapcsolatos érveket (a megtámadott határozat (321)–(329) preambulumbekzdése), és ebben az összefüggésben különösen az Atofinának a felperesek által hivatkozott nyilatkozatát (lásd a fenti 236. pontot). Bár úgy ítélte meg, hogy a jogsértést különösen súlyosnak lehet minősíteni, a bírság összegének meghatározása keretében mindazonáltal kifejezetten megerősítette, hogy „nem kizárólag a [jogsértésnek a piacra] gyakorolt hatására” támaszkodott (a megtámadott határozat (321) preambulumbekzdése).

245 Másrészt, még ha feltételezzük is, hogy a Barlo piaci magatartása lényegesen eltért a megtámadott határozat címezettjének minősülő többi vállalkozásától, emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás nem írja elő, hogy a Bizottságnak mindig külön-külön figyelembe kellene vennie az ezen iránymutatás 3. pontjában szereplő minden egyes enyhítő körülményt (lásd a fenti 189. pontban hivatkozott KME Germany kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 114. pontját). Ezek alkalmazása során a Bizottság az adott ügyre jellemző enyhítő körülmények összességére figyelemmel mérlegelési mozgásterrel rendelkezik a bírságok összegének esetleges csökkentése általános mértékének értékelése kapcsán (a Törvényszék T-44/00. sz., Mannesmannröhren-Werke kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2223. o.] 274. és 275. pontja, valamint T-50/00. sz., Dalmine kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2395. o.] 325. és 326. pontja; lásd továbbá ebben az értelemben a Törvényszék T-30/05. sz., Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 12-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 204. pontját).

246 Márpedig a jelen ügy körülményeire tekintettel a jogsértés megvalósításában játszott passzív és csekély szerep elismerése volt az, különösen arra tekintettel, hogy a Barlónak a kartellben való részvétele nem hasonlítható a többi vállalkozás többségének

részvételéhez (a megtámadott határozat (373) preambulumbekzdése), amely a legjobban tükrözi a Barlo abban való részvételének súlyát. Mindenesetre a felperesek által előadott és a fenti 236–241. pontban megvizsgált bizonyítékok nem elegendőek a bírság alapösszege – a Bizottság által a passzív szerepre tekintettel már megállapított csökkentésen túlmenő – további csökkentésének igazolásához.

247 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.

– A jogsértés korai befejezéséről

248 A felperesek úgy érvelnek, hogy nem vitatott, hogy a Barlónak betudott jogsértés jóval a Bizottság első vizsgálata előtt véget ért. Úgy vélik, hogy ennek az enyhítő körülménynek a Bizottság általi elutasítása nyilvánvalóan ellentétes az iránymutatással, amely enyhítő körülményként említi „a jogsértés beszüntetés[ét] a Bizottság beavatkozásával egy időben (különösen akkor, ha a Bizottság ellenőrzést végez)”, és cáfolják a Bizottság által a megtámadott határozat (384) és (385) preambulumbekzdésében előadott indokokat.

249 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a Barlónak a jogsértésben való részvétele befejező időpontjaként 2000. augusztus 21-ét állapították meg. Nem vitatott tehát, hogy a Barlo a jogsértésben való részvételét a Bizottság jelen ügyben lefolytatott első beavatkozását, vagyis a 2003. március 25-én és 26-án lefolytatott helyszíni vizsgálatokat megelőzően befejezte (a megtámadott határozat (59) preambulumbekzdése).

250 Mindazonáltal a bírság összegének e címen való csökkentésére irányuló kérelem tekintetében elegendő megállapítani, hogy az ítékezési gyakorlat értelmében nem lehet

az iránymutatás 3. pontjának harmadik francia bekezdése alapján enyhítő körülményt megállapítani abban az esetben, ha a jogsértés már a Bizottság első beavatkozását megelőzően, és attól függetlenül véget ért (lásd ebben az értelemben a fenti 189. pontban hivatkozott Prym és Prym Consumer kontra Bizottság ügyben 2009. szeptember 3-án hozott ítélet 105. és 106. pontját).

²⁵¹ Egyébiránt azt a tényt, hogy a Barlo önszántából véget vetett a jogsértésnek a Bizottság vizsgálatának megindítását megelőzően, a Bizottság a felperesekkel szemben megállapított jogsértés időtartamának kiszámítása során megfelelően figyelembe vette, így azok nem hivatkozhatnak az iránymutatás 3. pontjának harmadik francia bekezdésére (lásd ebben az értelemben a Törvényszék fenti 149. pontban hivatkozott Amann & Söhne és Cousin Filterie kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 260. pontját, valamint T-21/05. sz., Chalkor kontra Bizottság ügyben 2010. május 19-én hozott ítéletének [EBHT 2010., II-1895. o.] 152. pontját).

²⁵² Következésképpen a felperesek kifogásai a Bizottságnak a megtámadott határozat (384) és (385) preambulumbekzdésében található értékelésével szemben nem megalapozottak, és a jelen kifogást el kell utasítani.

– A versenyszabályoknak való megfelelési program bevezetéséről

²⁵³ A felperesek hangsúlyozzák, hogy a megtámadott határozat az első uniós versenyszabályokat alkalmazó határozat a Quinn-csoporttal szemben. Jelzik, hogy amint a Quinn-csoport tudomást szerzett a vizsgálat megindulásáról, a versenyszabályoknak való megfelelési programot vezetett be, amelynek valamennyi részletéről tájékoztatta

a Bizottságot. E különleges körülmények között e program enyhítő körülményként való figyelembevételének megtagadása nem megalapozott.

- 254 Ez az érvelés nem fogadható el.
- 255 Először rá kell mutatni, hogy az a tény, hogy a megtámadott határozat az uniós versenyszabályok megsértését megállapító első határozat a felperesekkel szemben, nem igazolja a bírság alapösszegének csökkentését. Ezzel szemben a Bizottság figyelembe vette ezt a körülményt annyiban, hogy a felperesek tekintetében súlyosító körülményként nem állapította meg a visszaesést.
- 256 Másodszor hangsúlyozni kell, hogy az újabb jogsértések megakadályozását szolgáló intézkedések elfogadása, bár jelentős lépés, semmit nem változtat a megállapított jogsértés fennállásán.
- 257 Harmadszor már megállapítást nyert, hogy a versenyszabályoknak való megfelelési program valamely vállalkozás általi egyszerű elfogadása kétségtelenül nem jelentheti annak érvényes és biztos garanciáját, hogy ez utóbbi a jövőben tartósan tiszteletben fogja tartani az említett szabályokat, így egy ilyen program nem kényszerítheti a Bizottságot a bírságnak azon indokkal való csökkentésére, hogy az ezen intézmény által követett megelőzési cél legalábbis részben már teljesült (a Törvényszék T-279/02. sz., Degussa kontra Bizottság ügyben 2006. április 5-én hozott ítéletének [EBHT 2006., II-897. o.] 361. pontja; lásd továbbá a fenti 127. pontban hivatkozott BASF és UCB kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 52. pontját).
- 258 Ezen okokból a jelen kifogást el kell utasítani.

– A haszon hiányáról, az elrettentés szükségességének hiányáról és az arányosságról

- 259 A felperesek megjegyzik, hogy a versenyjogban előírt bírságok egyrészt azt szolgálják, hogy megfosszák a felelősöket attól a haszontól, amelyet a jogsértéssel szerezhettek volna, másrészt elrettentő hatást gyakorolnak (a megtámadott határozat (388) preambulumbekzdése). Márpedig a jelen ügyben a kiszabott bírság nem arányos e célkitűzésekkel, mivel egyrészt a felperesek az állítólagos jogsértésből nem szereztek semmilyen hasznot, másrészt sem a Barlót, sem a Quinn-csoportot soha nem marasztalták el versenyszabályok megsértése miatt.
- 260 Mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy a felperesek által a jelen kifogás keretében hivatkozott körülményeket az iránymutatás 3. pontja nem említi kifejezetten az enyhítő körülmények között.
- 261 Rá kell mutatni továbbá, hogy a Bizottság jogosan vélte úgy, hogy ezen elemek nem igazolják a bírság összegének csökkentését.
- 262 Egyrészt a haszon hiányával kapcsolatos állítás nem bizonyított. Egyébiránt úgy tűnik, hogy a felperesek beismerik, hogy ilyen haszon szerzésére lehetőség volt, hangsúlyozva ugyanakkor a tényt, hogy ez a vállalkozás korábbi részvényesei számára, és nem a jelenlegi, a bírság pénzügyi következményeit viselni kénytelen részvényesek számára volt kedvező. Márpedig azon a tényen túlmenően, hogy az utóbbi kijelentés nincs alátámasztva, az nem is releváns. Rá kell mutatni egyébiránt, hogy a felperesek nem vitatják, hogy a Barlo jogutódai, sem azt a tényt, hogy a megtámadott határozatot a jogsértés bizonyításának esetében nekik kell címezni (lásd a fenti 5. pontot).

263 A Bizottság mindenesetre jogosan mutatott rá a megtámadott határozat (388) preambulumbekzdésének végén, hogy a haszon esetleges hiánya nem változtat az elkövetett jogsértésnek a megtámadott határozatban megállapított súlyán.

264 Másrészt azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy a sem a Barlóval, sem a Quinn-csoporttal szemben nem hoztak még az uniós versenyszabályok megsértése miatt elmarasztaló határozatot, a fenti 255. pontra hivatkozással meg kell állapítani, hogy a visszaesés hiánya önmagában nem jelent enyhítő körülményt.

265 Az az alá nem támasztott kijelentés, hogy a Barlo „ellenséges” nyilvános felvásárlási ajánlat útján történő megszerzése miatt a jelenlegi részvényeseknek nem volt lehetőségük jelentős auditálás lefolytatására, és nem volt tudomásuk a jogsértés lehetséges fennállásáról, szintén nem olyan jellegű, amely az elkövetett jogsértés súlyát csökkenthetné, vagy befolyásolhatná a bírság összegét, mivel az elrettentési célt szolgál.

266 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.

– Az eljárásban való, az engedékenységi közlemény alkalmazási körén kívüli aktív együttműködésről

267 A felperesek előadják, hogy a közigazgatási eljárás egész időtartama alatt mindenben együttműködtek a Bizottsággal. Ennek során felkutatták azon tények megerősítését, amelyek nem álltak azonnal a rendelkezésükre, és ennek érdekében jelentős erőfeszítéseket tettek. Álláspontjuk szerint a megtámadott határozatban a Bizottság megalapozatlanul utasította vissza e vonatkozás enyhítő körülményként való figyelembevételét.

- 268 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az iránymutatás 3. pontjának hatodik francia bekezdésében a Bizottság megadta a lehetőséget a vállalkozásnak az eljárásban az engedékenységi közlemény alkalmazási körén kívüli hatékony együttműködésének enyhítő körülményként történő figyelembevételére.
- 269 A jelen ügyben a Bizottság a megtámadott határozat (392) preambulumbekendésében megállapította, hogy a fenti rendelkezés alapján megvizsgálta, hogy az érintett vállalkozások egyikének az együttműködése lehetővé tette-e számára a jogsértés fennállásának könnyebb megállapítását. A megtámadott határozat (393) preambulumbekendésében megállapította, hogy az együttműködésük meglehetősen csekély mértékére és értékére, valamint ezen korlátozott együttműködésen kívül a tények általuk történt vitatására tekintettel egyáltalán nincs olyan más körülmény, amely az engedékenységi közlemény alkalmazási körén kívül a bírságok összegének csökkentését eredményezhetné, amely a titkos kartelleket érintő ügyekben egyébként is csak kivételesen merülhetne fel.
- 270 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Bizottság jogosan vélte úgy, hogy az iránymutatás 3. pontjának hatodik francia bekezdését a titkos kartellek esetében csak kivételesen lehet alkalmazni.
- 271 Ez a rendelkezés ugyanis nem foszthatja meg hatékony érvényesülésétől az engedékenységi közleményt. Márpedig, amint az az említett közleményből egyértelműen kiderül, az meghatározza a Bizottság vizsgálatában együttműködő olyan vállalkozások számára adható kedvezmények kereteit, amelyek a Közösséget érintő titkos kartellek tagjai, vagy volt tagjai. Ebből következik, hogy a vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság összege főszabály szerint csak akkor csökkenthető együttműködésük címén, ha az az említett közleményben meghatározott feltételeknek megfelel.
- 272 Amint azt a Törvényszék már megállapította, a Bizottságnak lehetősége van például arra, hogy az iránymutatás 3. pontja hatodik francia bekezdésének alkalmazását kizárólag azon vállalkozás számára tartsa fenn, amely elsőként szolgáltatott számára

olyan információkat, amelyek alapján kiszélesíthette a vizsgálatát, és megtehetette a súlyosabb vagy hosszabb időtartamú jogsértés bizonyításához szükséges intézkedéseket (a Törvényszék T-11/05. sz., Wieland-Werke és társai kontra Bizottság ügyben 2010. május 19-én hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 232. pontja; lásd továbbá a 234. pontot).

- 273 A jelen ügyben egyrészt rá kell mutatni, hogy a felperesek nem mutatják be megfelelő részletességgel, hogy közreműködésük miben és mennyiben tette lehetővé a Bizottság számára az állítólagos tények bizonyítását.
- 274 Másrészt, még ha az első jogalap első részének elemzéséből az is következik, hogy a felperesek által a kifogásközlésre adott válaszukban megerősített egyes elemek segítették a Bizottságot a Barlo több versenyellenes találkozóon való részvételének bizonyításában, hangsúlyozni kell mindazonáltal, hogy a felperesek továbbra is éppen azt a tényt vitatják, hogy a kifogásközlésre adott említett válasz jellegénél fogva alkalmas volt a kartellért való felelősségük bizonyítására.
- 275 E körülmények között a kívánt enyhítő körülmény elismerését igazoló körülmények fennállása nem bizonyított.
- 276 Következésképpen a jelen kifogást el kell utasítani.
- 277 Végül, annyiban, amennyiben a felperesek által a második jogalap keretében előadott egyes érveket úgy kell értelmezni, hogy azok a bírság összegének, különösen a nyújtott csökkentések mértékének meghatározása tekintetében az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkoznak (lásd a fenti 196., 217. és 218. pontot), ezeket az érveket el kell utasítani. A fentiekből következik ugyanis, hogy a Bizottság megfelelően kifejtette az értékelés azon elemeit, amelyek lehetővé tették számára a felperesek által elkövetett jogsértés súlyának és időtartamának megállapítását, beleértve a (335) és (372)–(374) preambulumbekzdésben foglalt, a velük szemben kiszabott bírság összegének csökkentését megalapozó indokokat is. Így eleget tett az indokolási

kötelezettséggel járó alapvető alaki követelményeknek (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-248/98. P. sz., KNP BT kontra Bizottság ügyben 2000. november 16-án hozott ítéletének [EBHT 2000., I-9641. o.] 42. pontját). Meg kell állapítani különösen, hogy a Bizottság ez alapján nem köteles határozatában a bírságok kiszámításának módjára vonatkozó számszerű tényezőket feltüntetni (lásd a fenti 131. pontban hivatkozott Microsoft kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 1361. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot), így tehát nem volt köteles a nyújtott csökkentések további indokolására.

Végekvetkeztetés

- 278 A fentiek összességéből kiderül, hogy meg kell semmisíteni a megtámadott határozatot egyrészt annyiban, amennyiben az megállapítja a felperesek felelősségét a kartellben való részvételükért 1998. november 1-je és 2000. február 23. között, másrészt annyiban, amennyiben megállapítja, hogy megsértették az EK 81. cikket és az EGT-Megállapodás 53. cikkét azzal, hogy olyan megállapodások és összehangolt magatartások összességében vettek részt, amely nemcsak a PMMA-lemezekre, hanem a PMMA-fröccsöntőkeverékekre és a PMMA-szaniterekre is kiterjedtek. A megsemmisítésre irányuló kérelmeket ezt meghaladó részükben el kell utasítani.
- 279 A bírság összegének meghatározásával kapcsolatban a fentiek összességéből következik, hogy egyrészt a kiindulási összegnek a Bizottság által a megtámadott határozat (353) preambulumbekzdésében alkalmazott 20%-os növelése helyett 10%-os növelésnek van helye, másrészt a bírság összegének csökkentésére irányuló kérelmeket ezt meghaladó részükben el kell utasítani.
- 280 Következésképpen a megtámadott határozat 2. cikkében a felperesekkel szemben kiszabott bírság összegét 8 250 000 euróban kell megállapítani.

A költségekről

- 281 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az eljárási szabályzat 87. cikkének 3. §-a alapján részleges pernyertesség esetén, illetve kivételes okból a Törvényszék elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy azt, hogy a felek mindegyike maga viselje saját költségeit.
- 282 A jelen ügyben a felperesek részben pernyertesek lettek, a Bizottság tehát pervesztes lett a kereset egészének elutasítására irányuló kérelme tekintetében. Mindazonáltal a felperesek is pervesztesek lettek azon kérelmük tekintetében, amelyben a megtámadott határozat teljes megsemmisítését kérték az őket érintő részében. Az adott ügy körülményeinek helyes mérlegelése tehát megkívánja, hogy a felperesek viseljék saját költségeik 60%-át és a Bizottság részéről felmerült költségek 60%-át, a Bizottság pedig viselje saját költségeinek 40%-át és a felperesek részéről felmerült költségek 40%-át.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (harmadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/F/38.645 metakrilátok-ügy) 2006. május 31-én hozott C (2006) 2098 végleges bizottsági határozat 1. cikkét megsemmisíti egyrészt annyiban, amennyiben az megállapítja, hogy a Quinn Barlo Ltd, a Quinn Plastics NV és a Quinn Plastics GmbH megsértette az EK 81. cikket és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás 53. cikkét azáltal, hogy olyan megállapodások és összehangolt magatartások összességében**

vett részt, amelyek nem csupán a polimetilmetakrilát-lemezekre, hanem a polimetilmetakrilát-fröccsöntőkeverékekre és a polimetilmetakrilát-szaniterekre is vonatkoztak, másrészt annyiban, amennyiben e társaságoknak a kartellben való részvételükért való felelősségét az 1998. november 1-je és 2000. február 23. közötti időszak vonatkozásában megállapítja.

- 2) A Törvényszék a bírság összegét – amelynek megfizetésért a C (2006) 2098 végleges bizottsági határozat 2. cikke értelmében a Quinn Barlo, a Quinn Plastics NV és a Quinn Plastics GmbH egyetemlegesen felelős – 8 250 000 euróban állapítja meg.

- 3) A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

- 4) A Quinn Barlo, a Quinn Plastics NV és a Quinn Plastics GmbH viseli saját költségeinek 60%-át, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségek 60%-át.

- 5) Az Európai Bizottság viseli saját költségeinek 40%-át, valamint a Quinn Barlo, a Quinn Plastics NV és a Quinn Plastics GmbH részéről felmerült költségek 40%-át.

Czúcz

Labucka

Gratsias

Kihirdetve Luxembourgban, a 2011. november 30-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	II - 7965
Az eljárás és a felek kérelmei	II - 7971
A jogkérdésről	II - 7973
Az EK 81. cikk megsértésére alapított, első jogalapról	II - 7973
Az első jogalap első részéről, amely a Barlo részvételével megvalósult találkozók és egyéb kapcsolatok vagy információcserék téves értékelésén alapul	II - 7974
– Arról a négy találkozóóról, amelyen a Barlo elismerten jelen volt	II - 7974
– A Barcelonában (Spanyolország) 1999 május–júniusában tartott, vitatott találkozóóról (a megtámadott határozat (164) preambulumbekzdése)	II - 7992
– A Barlo részvételével zajló más kapcsolatok vagy információcserék hiányáról	II - 8000
– Az első jogalap első részével kapcsolatos következtetés	II - 8002
Az első jogalap második részéről, amely a Barlo három PMMA-terméket érintő „egységes és közös versenyellenes tervben” való részvételének téves értékelésén alapul	II - 8002
Az első jogalap harmadik részéről, amely a Barlo folyamatos jogsértésben való részvételének téves értékelésén alapul	II - 8011
Az 1/2003 rendelet 23. cikke (3) bekezdésének, az iránymutatásnak és az arányosság elvének megsértésére alapított, második jogalapról	II - 8015
A második jogalap első részéről, amely az állítólagos jogsértés időtartamának téves értékelésén alapul	II - 8016

A második jogalap második részéről, amely az állítólagos jogsértés súlyának téves értékelésén alapul	II - 8018
A második jogalap harmadik részéről, amely az enyhítő körülmények téves értékelésén alapul	II - 8029
– A jogsértés megvalósításában való passzív és csekély szerepről	II - 8030
– A jogsértő megállapodások vagy magatartások tényleges végrehajtásának hiányáról	II - 8033
– A jogsértés korai befejezéséről	II - 8038
– A versenyszabályoknak való megfelelési program bevezetéséről	II - 8039
– A haszon hiányáról, az elrettentés szükségességének hiányáról és az arányosságról	II - 8041
– Az eljárásban való, az engedékenységi közlemény alkalmazási körén kívüli aktív együttműködésről	II - 8042
Végkövetkeztetés	II - 8045
A költségekről	II - 8046